ΤΑΧ/ΜΕΙΟ ΚΟΥΜΟΥΝΔΟΥΡΟΥ
ΕΛΤΑ Hellenic Post
ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ ΤΕΛΟΣ Τακ. γραφείο
Αρ. Αδείας 01-1323

Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής

«Ἴδε ὁ ἀμνός τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τήν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ἰωάν. α΄ 29)

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Ὄργανο ὁμωνύμου Συλλόγου
Χριστοκοπίδου 12, 105 54 – Ἀθήνα
www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα:
2103212713 - 2103212107
e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

ΕΤΟΣ 61ο – ΤΕΥΧΟΣ 645
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2018

«Ἴδε ὁ ἀμνός τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τήν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ἰωάν. α΄ 29)

Ἡ νέα συγγένεια

Οἱ σαρκικοί συγγενεῖς

Ἀπό τή ζωή τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀπό τή βάπτισί Του στόν Ἰορδάνη μέχρι τό ἑκούσιο Πάθος, ἐλάχιστες φορές συναντᾶμε τήν ἁγία μητέρα Του. Στούς μετέπειτα αἰῶνες, ἰδίως μετά τόν 4ο αἰῶνα, ἀναπτύσσεται ἐκτενής καί σπουδαία θεολογία γύρω ἀπό τό πρόσωπο τῆς Κεχαριτωμένης Κόρης τῆς Ναζαρέτ. Στούς πρώτους ὅμως αἰῶνες, οἱ ἀποστολικοί Πατέρες καί οἱ μετέπειτα μεγάλοι Πατέρες τοῦ 4ου αἰώνα, δέν ἀναφέρονται πολύ στή Μαρία τήν Παρθένο.

Ὁ Κύριος καί Υἱός τῆς Παρθένου παρουσιάζεται στούς συνοπτικούς εὐαγγελιστές νά μήν ὑποτιμᾶ μέν τήν Μητέρα Του, ἀλλά νά δίνη περισσότερο σημασία στή νέα συγγένεια, πού καθιερώνεται στήν Ἐκκλησία. Μία ἀπό τίς ἐλάχιστες συναντήσεις τοῦ Χριστοῦ μέ τούς κατά σάρκα συγγενεῖς Του: *«Ἔρχονται οὖν ἡ μήτηρ αὐτοῦ καί οἱ ἀδελφοί αὐτοῦ, καί ἔξω ἑστῶτες ἀπέστειλαν πρός αὐτόν φωνοῦντες αὐτόν. Καί ἐκάθητο περί αὐτόν ὄχλος· εἶπον δέ αὐτῷ· Ἰδού ἡ μήτηρ σου καί οἱ ἀδελφοί σου ἔξω ζητοῦσί σε»* (Μάρκ. γ΄ 31-32).

Λίγο παραπάνω, στό στ. 21, παρουσίασε ὁ εὐαγγελιστής Μᾶρκος τούς *«παρ' αὐτοῦ»*, δηλαδή, συγγενικά πρόσωπα, νά θέλουν νά ἐπεμβοῦν στή ζωή καί τή δρᾶσι τοῦ Ἰησοῦ, λές καί ὁ Ἰησοῦς εἶχε ἀνάγκη τῆς κηδεμονίας τους! Καί μάλιστα ἔφθασαν στό ἀκραῖο καί ἀσεβές σημεῖο νά θεωροῦν, ὅτι *«ἐξέστη»*, κάτι σάν νά παραφρόνησε! Δέν ἀναφέρεται τό πρόσωπο τῆς μητέρας Του. Ἀσφαλῶς δέν θά ἦταν ἀνάμεσά τους. Τώρα ὅμως, πού ἔρχονται καί θέλουν νά διακόψουν τό κήρυγμά Του γιά νά Τόν δοῦν κατ' ἰδίαν, μαζί τους εἶναι καί ἡ μητέρα Του.

Γιά νά κατανοήσουμε τή στάσι τοῦ Ἰησοῦ, πού δέν ἔσπευσε ἐκείνη τή φορά νά ὑποδεχθῆ τή μητέρα Του καί νά τήν ρωτήση γιατί Τόν ζητάει, πρέπει νά δοῦμε τό ὅλο περιστατικό ὑπό τό φῶς τῆς προτεραιότητας. Ποιοί ἔχουν πλέον προτεραιότητα, οἱ κατά σάρκα συγγενεῖς ἤ οἱ πνευματικοί ἐν Χριστῷ συγγενεῖς; Φυσικά οἱ δεύτεροι.

● Ἡ μητέρα Του, ἡ παρθένος Μαρία, ἡ Παναγία Θεοτόκος δέν λογίζεται ὡς κατά σάρκα συγγενής; Ναί, ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καί Μαρίας τῆς Παρθένου σαρκώθηκε ὁ Χριστός, ἀλλ' ὁ κόσμος δέν γνώριζε τότε τό μυστήριο αὐτό. Ἔβλεπε τή Μαρία ὡς ἁπλῶς σαρκική μητέρα. Γιά νά δείξη, λοιπόν ὁ Χριστός, ὅτι οὔτε τό τίκτειν εἶναι ὑπεράνω τοῦ ἀναγεννᾶσθαι, ὅτι δηλαδή, ὅποιος ἀκούει τό λόγο τοῦ Θεοῦ καί τόν τηρεῖ, αὐτός εἶναι πάνω ἀπό μητέρα καί πατέρα καί λοιπούς συγγενεῖς, δέν ἐπηρεάστηκε ἀπό τό ὅτι στέκονταν ἀπ' ἔξω ἡ μητέρα καί οἱ «ἀδελφοί» Του καί Τόν ζητοῦσαν.

Ἐμεῖς, ὑπό τό πρῖσμα πού σήμερα βλέπουμε στήν Ὀρθόδοξο θεολογία καί λατρεία τή θέσι τῆς μητέρας Του, ξενιζόμεθα γιά τή στάσι τοῦ Κυρίου μας. Ἄς ἀκούσουμε ὅμως τόν ἱερό Χρυσόστομο: *«Καί πλέον ἕτερόν τι μανθάνομεν, ὅτι οὐδέ τό κυοφορῆσαι τόν Χριστόν καί τόν θαυμαστόν ἐκεῖνον τόκον τεκεῖν, ἔχει τι κέρδος, ἀρετῆς οὐκ οὔσης»* (Ε.Π.Ε. 10,756). Μετάφρασις: Ἀπό τή στάσι τοῦ Χριστοῦ μαθαίνουμε καί κάτι ἀκόμα, ὅτι οὔτε τό γεγονός τῆς κυοφορίας τοῦ Χριστοῦ ἀπό τήν Παρθένο καί ἡ κατά θαυμαστό τρόπο γέννησίς Του, ὠφελοῦν σέ κάτι, ὅταν λείπη ἡ ἀρετή.

Ἡ ἀξία τῆς Παρθένου

Ἡ Παρθένος ἔχει ἀξία καί τιμή γιά τήν ἀρετή της, γιά τήν ἁγιότητά της, γιά τή χάρι της. Ἡ ἀρετή της ἤλκυσε τό θαυμασμό καί τήν εὐδοκία τοῦ οὐρανοῦ.

Ἡ μητέρα τοῦ Χριστοῦ στέκει συνήθως διακριτικά. Δέν προβάλλεται οὔτε τήν προβάλλει Ἐκεῖνος. Ὡς ἄνθρωπος ἐνεργεῖ κάποτε τόσο ἀνθρώπινα (ὄχι ἁμαρτωλά), ὥστε προκαλεῖ τήν ἀντίδρασι τοῦ Ἀλαθήτου Υἱοῦ της.

— Ὡς ἄνθρωπος ἀνησυχεῖ γιά τόν δωδεκάχρονο Ἰησοῦ, πού «χάθηκε» ἀπό κοντά τους, γιατί εἶχε παραμείνει στό Ναό. Ὡς ἄνθρωπος πῆγε νά Τόν... μαλώση («τί εἶναι αὐτό πού μᾶς ἔκανες καί μᾶς λαχτάρησες;» - Λουκ. β' 48). Καί ἐκεῖ ἀκριβῶς ὡς Θεός ὁμοούσιος μέ τόν Πατέρα δείχνει τή διαφορά Του ὁ Ἰησοῦς, φανερώνοντας ὅτι πάνω ἀπό τή συγγένεια πού αἰσθάνεται ἡ ἐπί γῆς μητέρα Του, ἦταν ἡ συγγένεια μέ τόν ἐν οὐρανοῖς ἄναρχο Πατέρα: «Οὐκ ᾔδειτε, ὅτι ἐν τοῖς τοῦ Πατρός μου δεῖ εἶναί με;» (Λουκ. β' 49). Δέν τήν μαλώνει, ἀλλά καί δέν ὑποκύπτει στήν ἀνησυχία της ἤ δέν καθιερώνει κάποιο ἀλάθητό της! Δείχνοντας ὅμως, ὅτι τήν τιμᾶ, σπεύδει νά τήν ἀκολουθήση στή Ναζαρέτ καί νά εἶναι καί «ὑποτασσόμενος»! (Λουκ. β' 51).

— Ὡς ἄνθρωπος πάλι, ἡ μητέρα, ἡ Μαρία ἡ Παρθένος, ἐπεμβαίνει στό γάμο τῆς Κανᾶ (Ἰωάν. β' 3-5). Ἄνθρωπος βέβαια, πού ὅμως γνωρίζει (πάντοτε;) τή θεϊκή δύναμι τοῦ Υἱοῦ της. Γι' αὐτό καί σάν νά Τοῦ προτείνη νά κάνη θαῦμα, καί μάλιστα μικρό («δέν ἔχουν κρασί... κάνε κάτι!»). Ὁ Ἰησοῦς δέν θέλει ἐπεμβάσεις στό ἔργο Του, οὔτε ἀπό τή μητέρα Του. Θά τήν ἀκούση ἀργότερα καί ἀκούει τώρα τίς μεσιτεῖες της, ἀλλ' αὐτές εἶναι ταπεινές καί πνευματικές. Τώρα δέν εἶναι ἁπλῶς χαριτωμένος ἄνθρωπος ἡ Παναγία. Τώρα εἶναι στόν Οὐρανό, *«ὑψηλοτέρα τῶν Οὐρανῶν»*.

Γιά τήν μητέρα δέν δεχόμαστε ὅ,τι δεχόμαστε γιά τόν Υἱό. Γιά τόν Υἱό δεχόμαστε τό ἀναλλοίωτο, τό ἀεί τέλειο. Στή μητέρα ἔχουμε τήν κατά χάρι συνεχῆ τελείωσι, μέχρις αὐτῆς τῆς θεώσεως.

Καί ἡ ἀπάντησίς της στό γάμο δείχνει, ὅτι εἶναι τιμημένη γιατί δέχεται καί ὑποτάσσεται στό θέλημα τοῦ Θεοῦ (ἰδέ καί Λουκ. α' 48). Ὁ Κύριος τονίζει, ὅτι μητέρα καί ἀδελφοί Του εἶναι «ὅς ποιήσῃ τό θέλημα τοῦ Θεοῦ» (Μάρκ. γ' 35). Ὄχι, λοιπόν, μόνο ἐφαρμόζει ἡ ἴδια τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, στό πιό ἀπόρρητο μυστήριο, ἀλλά καί προτρέπει στό γάμο τῆς Κανᾶ στό νά κάνουν ὅ,τι θέλει καί λέει Ἐκεῖνος (Ἰωάν. β' 5).

Ἐπομένως συγκροτώντας ὁ Χριστός τή νέα συγγένειά Του (Μάρκ. γ' 34-35), ὁ πρῶτος συγγενής Του καί μέ τήν νέα ἔννοια εἶναι ἡ μητέρα Του, ἀφοῦ πρώτη αὐτή ὑποτάχθηκε στό ὑπερούσιο

θέλημα τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. Ὑπό τό φῶς αὐτῶν τῶν λεγομένων δέν ὑποτιμᾶ τή μητέρα Του, ὅταν δέν σπεύδη νά διακόψη τό κήρυγμά Του καί νά συναντηθῆ μ' ἐκείνην καί μέ τούς λοιπούς *«συγγενεῖς κατά σάρκα»*.

—Ὡς ἄνθρωπος ἄλλωστε ἐνήργησε καί τότε ἡ μητέρα. Δέν εἶχαν ἔλθει ἔχοντας πνευματικά ἐνδιαφέροντα. Οὔτε βέβαια ἐχθρικά εἶχαν ἔλθει, διότι δέν θά συμμετεῖχε ἡ μητέρα, ἡ Παρθένος Μαρία. Πάντως ἀνθρώπινα Τόν ἤθελαν. Πιθανόν μερικοί καί ἐγωιστικά. Πάντως δέν Τόν ζητοῦσαν γιά τό περιεχόμενο τοῦ κηρύγματός Του καί γιά τόν τρόπο ἐξαπλώσεως τῆς βασιλείας Του.

Ὑπογραμμίζει ὁ ἱερός Χρυσόστομος: *«Εἰ μέν ὑπέρ τῶν τῆς ἀληθείας δογμάτων, κοινῇ ταῦτα προθεῖναι ἐχρῆν, καί ἐπί πάντων εἰπεῖν, ὥστε καί τούς ἄλλους κερδᾶναι· εἰ δέ περί ἑτέρων τῶν αὐτοῖς διαφερόντων, οὐκ ἐχρῆν οὕτω κατεπείγειν. Εἰ γάρ πατέρα θάψαι οὐκ ἀφῆκεν, ἵνα μή διακόπτηται ἡ ἀκολούθησις, πολλῷ μᾶλλον τήν αὐτοῦ δημηγορίαν καταλῦσαι οὐκ ἐχρῆν ὑπέρ τῶν οὐδέν προσηκόντων»* (Ε.Π.Ε. 10,758). Μετάφρασις: Ἄν ἤθελαν νά Τοῦ μιλήσουν γιά τά δόγματα τῆς ἀλήθειας, ἔπρεπε νά κάνουν τήν συζήτησι αὐτή παρουσίᾳ ὅλων, ὥστε ὅλοι νά τά ἀκούσουν καί νά ὠφεληθοῦν μ' αὐτό τόν τρόπο καί ἄλλοι ἄνθρωποι. Ἄν ὅμως ἄλλα ἦσαν τά ἐνδιαφέροντά τους, ἔπρεπε νά μή βιάζωνται τόσο πολύ. Ἄν ὁ Ἰησοῦς δέν ἄφησε τό μαθητή Του νά μεταβῆ νά θάψη τόν πατέρα του, γιά νά μή διακοπῆ ἡ παρακολούθησις τῆς διδασκαλίας Του, πολύ περισσότερο δέν ἔπρεπε νά διακόψουν τήν ὁμιλία γιά πράγματα πού δέν ἦσαν πνευματικῶς ἀπαραίτητα.

● Κατά τό Χρυσόστομο, λοιπόν, προστίθενται δυό ἀκόμα λόγοι, γιά τούς ὁποίους ὁ Χριστός δέν διέκοψε τό λόγο Του προκειμένου νά συναντηθῆ μέ τούς συγγενεῖς Του.

Ὁ *ἕνας*: Ὁ Χριστός μιλοῦσε «παρρησίᾳ» καί ὄχι «ἐν κρυπτῷ» (Ἰωάν. ιη' 2). Δέν εἶχε μυστικά. Ἐκεῖνοι, οἱ συγγενεῖς Του, Τόν ἤθελαν μυστικά, κατ' ἰδίαν. Πιθανόν καί γιά νά Τόν παρατηρήσουν!

Ὁ ἄλλος: Τό κύριο καί ἄμεσο νόημα στήν ἀπάντησι τοῦ Ἰησοῦ εἶναι ἡ ἄρνησις τῆς προτεραιότητας τῆς συγγενικῆς σχέσεως ἔναντι τῆς προτεραιότητας τοῦ εὐαγγελίου.

● Ἡ ριζοσπαστικότητα τῆς θέσεως αὐτῆς προϋποθέτει ὑπέρτατη αὐθεντία. Ὁ Χριστός δέν θέτει τίποτε ἄλλο πάνω ἀπό τό λόγο γιά τή βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ὡς παντογνώστης, λοιπόν, πού ἦταν, γνώριζε, ὅτι δέν Τόν ἤθελαν γιά σοβαρά θέματα.

Πόσο διδασκόμαστε! Προτεραιότητα στό λόγο καί στό κήρυγμα. Προηγεῖται ἡ προσευχή καί τό θέλημα τοῦ Θεοῦ.

Καί μέ αὐτά τά κριτήρια ὁ Κύριος ἔρχεται νά ἀπαντήση στόν κόσμο, πού ἀπέστειλαν οἱ συγγενεῖς Του γιά νά Τόν φωνάξουν: *«Καί ἀπεκρίθη αὐτοῖς λέγων· Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου ἤ οἱ ἀδελφοί μου;»* (Μάρκ. γ' 33).

Τιμή στή Μητέρα Του

Ποιά εἶναι ἡ μητέρα Του, τό γνωρίζει. Καί ὅσο διήρχετο τή γῆ προσφέροντας τήν ἀγάπη Του καί τό λόγο Του, ἀσφαλῶς θά ἐνδιαφερόταν καί γιά τή μητέρα Του, ἄν καί ἡ μητέρα, ἡ παρθένος Μαρία, παρέμενε ὡς ἐπί τό πλεῖστον, στή Ναζαρέτ καί τή φροντίδα της τήν εἶχε ἡ οἰκογένεια τοῦ Ἰωσήφ, τά παιδιά του, αὐτά πού ἡ Γραφή τά ὀνομάζει *«ἀδελφούς τοῦ Ἰησοῦ»*.

Ὁπωσδήποτε θά ἀκολουθοῦσε μέ τίς ἄλλες Μυροφόρες τόν Υἱό της καί Θεό της, τόν λυτρωτή ὅλου τοῦ κόσμου. Καί θά μετεῖχε τῆς διακονίας, γιά τήν ὁποία γίνεται λόγος (Ματθ. κζ' 55. Μάρκ. ιε' 41. Λουκ. η' 3).

● Ἔτσι ἐξηγεῖται πῶς βρέθηκε κατά τή σταύρωσι στό Γολγοθᾶ. Ἐκεῖνο τό «εἱστήκει παρά τῷ σταυρῷ» (Ἰωάν. ιθ' 25) εἶναι συγκλονιστικό καί ἐκθαμβωτικό. Δύο μυστήρια βλέπει καί ἐξίσταται. Τό θάμβος της στό πρῶτο, στή σάρκωσι, τό δείχνει τό «ἰδοῦσα» (Λουκ. α' 29)·

στό δεύτερο, στή σταύρωσι, τό δείχνει τό «εἰστήκει». Στεκόταν! Μόνο ἀπάθεια δέν μποροῦσε νά ἔχη γιά Ἐκεῖνον, πού γιά τοῦ κόσμου τή σωτηρία ἔπασχε τήν πιό ὀδυνηρή εὐπάθεια.

● Καί ἐκεῖ πού στεκόταν δακρύουσα, ἀκούει τόν Υἱό της ἀπό τό Σταυρό.

—Μαρία, Παναγία, δέν φάνηκε νά σοῦ δίνη σημασία ξεχωριστή ὁ Υἱός σου, ὅταν ὡς συγγενεῖς Τόν ζητούσατε. Τώρα, τήν ὑψίστη ὥρα, τήν ὥρα τῆς μεγάλης Ἀγάπης, τήν ὥρα τῆς αἰωνιότητας, Ἐσένα, Μαρία, κοιτάζει (Ἰωάν. ιθ΄26). Ἐσένα προσφωνεῖ. Γιά σένα φροντίζει: «Γύναι, ἴδε ὁ υἱός σου»! Σοῦ ἔδειξε τόν Ἰωάννη, τόν ἀγαπημένο καί ἐπιστήθιο. Σέ παραδίνει στή στοργή τοῦ Ἰωάννου, πού κι αὐτός ἀκούει ἀπό τό Σταυρό: «Ἰδού ἡ μήτηρ σου» (Ἰωάν. ιθ΄27).

Σημειώνει ὁ Χρυσόστομος: *«Νῦν φαίνεται τοσαύτην αὐτῆς ποιούμενος πρόνοιαν, ὡς καί πρός αὐτῷ τῷ σταυρῷ τῷ πάντων μάλιστα ποθουμένῳ μαθητῇ παρακαταθέσθαι αὐτήν καί πολλά ὑπέρ αὐτῆς ἐπισκῆψαι. Ἀλλ᾽ οὐχί νῦν τοῦτο ποιεῖ, κηδόμενος αὐτῆς καί τῶν ἀδελφῶν. Ἐπειδή γάρ ὡς ἀνθρώπῳ προσεῖχον ψιλῷ καί ἐκενοδόξουν, τό νόσημα ἐκβάλλει, οὐχ ὑβρίζων, ἀλλά διορθούμενος»* (Ε.Π.Ε. 10,760). Μετάφρασις: Τώρα φαίνεται, ὅτι τόσο πολύ ἐνδιαφέρεται γιά τή μητέρα Του, ὥστε καί πάνω στό σταυρό πού βρίσκεται νά τήν ἐμπιστευθῆ στόν πλέον ἀγαπημένο μαθητή Του, δίνοντας σ᾽ αὐτόν παραγγελίες γι᾽ αὐτήν. Δέν κάνει βέβαια τό ἴδιο στήν περίστασι πού ἐξετάζουμε, ἐνδιαφερόμενος κυρίως γι᾽ αὐτούς. Οἱ συγγενεῖς Του τόν θεωροῦσαν ἁπλό ἄνθρωπο καί ἦσαν ματαιόδοξοι, τούς ἀπαλλάσσει ἀπό τό πάθος τους αὐτό, ὄχι μέ βρισιές, ἀλλά διορθώνοντας τή γνώμη τους.

● Μπορεῖ τή Μαρία, τή μητέρα Του, νά μή τήν εἶχε *«εἰς τά ἴδια»*, κατά τήν τριετῆ δρᾶσι Του στή Γαλιλαία καί τήν Ἰουδαία. Γιατί ἤθελε νά δείξη, ὅτι ὅλος ὁ κόσμος, πού Τόν ἀκούει καί Τόν ὑπακούει, εἶναι δικός Του. Ὅμως τώρα τήν παραδίνει στόν Ἰωάννη, πού τήν *«λαμβάνει εἰς τά ἴδια»*.

Καί μεῖς μαζί μέ τόν Ἰωάννη τήν ἔχουμε τήν Παρθένο, τήν Παναγία, στά ἴδια, σέ ξεχωριστή θέσι στήν καρδιά μας, στή θεολογία μας, στή λατρεία μας.

● Τό ἐρώτημα, λοιπόν, *«Τίς ἐστιν ἡ μήτηρ μου ἤ οἱ ἀδελφοί μου;»* ἴσχυσε γιά τούς τότε. Ἐμεῖς γνωρίζουμε τήν τιμητική θέσι τῆς μητέρας Του.

Οἱ «ἀδελφοί» Του

Ὡς πρός τό *«ἀδελφοί μου»*, ἔχουμε νά σημειώσουμε τά ἑξῆς:

Πρῶτον, ὅτι πρόκειται γιά παιδιά τοῦ Ἰωσήφ, τοῦ μνήστορα τῆς Παρθένου, ἀπό γάμο του πολύ πρίν ἀπό τή μνηστεία. Ὁ Ἰωσήφ εἶχε δυό παιδιά: τόν Ἰάκωβο καί τόν Ἰούδα. Ὁ ἀδελφός τοῦ Ἰωσήφ, ὁ Κλωπᾶς, εἶχε τρία ἀγόρια: τόν Ἰάκωβο τό μικρό, τόν Ἰωσῆ καί τό Συμεών. Καί οἱ δυό εἶχαν καί θυγατέρες.

Ἔτσι ὡς *«ἀδελφοί»* τοῦ Ἰησοῦ λογίζονται ὅλοι αὐτοί πού ἀναφέραμε. Ζοῦσαν πάντως μαζί μέ τόν Ἰησοῦ στή Ναζαρέτ καί εἶχαν μαζί Του μεγαλώσει.

Δεύτερον, ὅτι γιά ἕνα μεγάλο διάστημα οἱ λεγόμενοι ἀδελφοί τοῦ Ἰησοῦ δέν Τόν ἀκολουθοῦσαν καί δέν Τόν παραδέχονταν! Σημειώνει ὁ εὐαγγελιστής: «Οὐδέ οἱ ἀδελφοί αὐτοῦ ἐπίστευον εἰς αὐτόν» (Ἰωάν. ζ΄ 5).

Οἱ πνευματικοί συγγενεῖς

Στή νέα συγγένεια, πού καθιερώνει ὁ Χριστός, πάντοτε ἀνῆκε ἡ μητέρα Του, ἀργότερα δέ ἐντάχθηκαν καί οἱ λεγόμενοι «ἀδελφοί» Του. Νά πῶς δείχνει ὁ Χριστός τούς νέους συγγενεῖς Του: *«Καί περιβλεψάμενος κύκλῳ τούς περί αὐτόν καθημένους λέγει· Ἴδε ἡ μήτηρ μου καί οἱ ἀδελφοί μου· ὅς γάρ ἄν ποίηση τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καί ἀδελφή μου καί μήτηρ ἐστί»* (Μάρκ. γ΄ 34-35).

● Ποιός ἄλλος ἐφάρμοσε πιστότερα καί ἀκριβέστερα τό θέλημα τοῦ Θεοῦ

Τί εἶναι ἡ ἁγιότητα;

Γιά ἕναν ἄνθρωπο, πού ἔχει ἔστω καί στοιχειώδη σχέση μέ τήν Ἐκκλησία, εἶναι συνηθισμένος ὅρος καί ἐπαναλαμβανόμενη λέξη, ἡ λέξη ***ἅγιος***. Τήν ἀκούει νά ἐπαναλαμβάνεται κατά κόρον σέ ὅλες τίς λατρευτικές εὐκαιρίες. Τά τροπάρια ἐπαναφέρουν σέ ὅλους τούς χρόνους τίς πτώσεις καί τά πρόσωπα τό ρῆμα ἁγιάζω και τό οὐσιαστικό ἁγιασμός, ἐνῶ στίς ἀναγνώσεις τῶν ἀποστολικῶν περικοπῶν ὁ χριστιανός ἀκούει ἔκπληκτος τήν προσφώνησι: «ἀδελφοί ἅγιοι...» νά ἀπευθύνεται σ᾽ αὐτόν.

Τό θέλημα τοῦ Θεοῦ, «ὁ ἁγιασμός ἡμῶν ἐστίν» (Α΄ Θεσ. δ΄ 3) καί «ἅγιοι γίνεσθε ὅτι ἐγώ ἅγιός εἰμι» (Α΄ Πέτρ. α΄ 15), εἶναι δύο θεμελιακές βάσεις, πάνω στίς ὁποίες οἱ χρι-

ἀπό τή μητέρα Του; «Ἰδού ἡ δούλη Κυρίου· γένοιτό μοι κατά τό ρῆμά σου» (Λουκ. α΄ 38). Ἄρα ὅταν ἔδειχνε ὁ Χριστός τό νέο εἶδος μητέρας Του καί ἔλεγε *«Ἴδε ἡ μήτηρ μου»*, τή Μαρία τήν Παρθένο μητέρα Του ἔδειχνε πρώτη, κι ἄς μήν ἦταν στήν πρώτη σειρά τῶν ἀκουόντων.

● Τό θέλημα τοῦ Θεοῦ τό γνωρίζει κανείς μέ τό λόγο. Γι᾽ αὐτό ἄλλος εὐαγγελιστής σημειώνει, ὅτι μητέρα καί ἀδελφοί τοῦ Ἰησοῦ εἶναι «οἱ ἀκούοντες τόν λόγον τοῦ Θεοῦ καί φυλάσσοντες αὐτόν» (Λουκ. ια΄ 28). Καί τότε πάλι ὁ Χριστός σάν νά τοποθετοῦσε τή μητέρα Του πρώτη στόν κατάλογο τῆς «εὐγενείας», δηλαδή, τῆς νέας συγγένειας.

● Καί στήν ἄλλη περίπτωσι θέτει ὁ Χριστός τή συγγένεια τοῦ λόγου πάνω ἀπό τή σαρκική συγγένεια. Ὅταν Τόν διέκοψε μιά θαυμάστρια τοῦ λόγου, τί Τοῦ εἶπε; Τή μητέρα Του μακάρισε: «Μακαρία ἡ κοιλία ἡ βαστάσασά σε καί μαστοί οὓς ἐθήλασας». Τή μητέρα Του καλεῖ «μακαρία»! Δέν ἦταν; Φυσικά καί ἦταν, ἀφοῦ ἔτσι τήν ἀποκάλεσε τό Πνεῦμα τό Ἅγιον διά τῆς Ἐλισάβετ (Λουκ. α΄ 45). Ἀλλά τότε γιατί ὁ Χριστός δέν τό λέει; Τό λέει, ἀλλ᾽ ἐμμέσως, γιά νά κατακυρώση τό νέο μακαρισμό τῆς νέας συγγένειας. «Μακάριοι οἱ ἀκούοντες τόν λόγον τοῦ Θεοῦ καί φυλάσσοντες αὐτόν» (Λουκ. ια΄ 27).

Ἦταν μακαρία καί γι᾽ αὐτή τήν αἰτία ἡ Μαρία ἡ Παρθένος. Ἄκουσε τό λόγο τοῦ οὐρανοῦ ὡς τό μεγαλειωδέστερο μήνυμα, κατά τόν εὐαγγελισμό, καί τόν δέχτηκε καί ὑπάκουσε.

● Εἶναι θαυμαστό, ὅτι, ἐνῶ φαίνεται στήν ὅλη περικοπή νά...περιφρονῆ ὁ Ἰησοῦς τούς κατά σάρκα συγγενεῖς Του, τελικά καί αὐτούς τιμᾶ καί καλεῖ, ἀφοῦ καί ἡ Μητέρα Του ἦταν ἡ καλύτερη ἀκροάτρια τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, καί οἱ δύο *«ἀδελφοί»* Του ὁ Ἰάκωβος καί ὁ Ἰούδας (ὀνομαζόμενοι *«ἀδελφόθεοι»*) πίστεψαν στόν Ἰησοῦ. Καί οἱ δύο ἔγιναν θεόπνευστοι κήρυκες τοῦ λόγου καί θεόπνευστοι συγγραφεῖς δύο ἀπό τίς ἑπτά «καθολικές» ἐπιστολές.

Εἶχαν ἀκούσει καί εἶχαν πιστέψει στό λόγο τοῦ Χριστοῦ καί ἐπομένως ὑπάγονται στή νέα οἰκογένεια.

● Ὁ Ἰησοῦς Χριστός μέ τή διδασκαλία Του καί τά θαύματά Του συγκροτεῖ τό νέο λαό τοῦ Θεοῦ, πού δέν προσδιορίζεται ἀπό τίς κατά κόσμο σχέσεις, ἀλλά ἀπό τήν ἐφαρμογή τοῦ θείου θελήματος. Ἡ νέα αὐτή συγγένεια ἔχει ὡς συνέπεια τή συμμετοχή σέ ὅλα τά ἀγαθά, πού προσφέρει ὁ Θεός Πατέρας μέ τήν ἐν Χριστῷ ἀποκάλυψί Του.

● Τό κριτήριο καί ὁ θεμελιώδης συνδετικός παράγων στή νέα συγγένεια εἶναι ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ καί τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Ἡ νέα κορυφαία καί πρωταρχική συγγένεια στηρίζεται στήν ἀκρόασι καί πραγματοποίησι τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ, ὅπως τό ἐκφράζει ὁ Ἰησοῦς. Ἡ αὐθεντία τοῦ Ἰησοῦ δέν ἀποδιοργανώνει, ἀλλά ἰσορροπεῖ καί ἀποκαθιστᾶ τίς στοιχειώδεις μορφές ἀνθρώπινης συμβιώσεως.

Ἀρχιμ. Δανιήλ Γ. Ἀεράκης

στιανοί χτίζουν τήν σχέση πίστεως μέ τόν Θεό καί ἀρχίζουν νά ἀγωνίζονται «ἵνα σωτηρίας τύχωσιν» (Β΄ Τιμ. β΄ 10).

Οἱ παραπάνω προτροπές εἶναι ἡ πυξίδα πλεύσεως γιά τούς χριστιανούς, ἀποτελοῦν ὄχι ἀπαίτηση τοῦ Θεοῦ, ἀλλά θεραπευτική ἀγωγή ὑγείας. Ἔτσι ἄλλωστε ἐκλαμβάνει ἡ Ἐκκλησία τίς «ἐντολές» τοῦ Θεοῦ. Ὄχι ὡς πρόσταγμα στρατιωτικῆς πειθαρχίας, ἀλλ᾽ ὡς πρόταση ἐλεύθερης ἐπιλογῆς καί ἀνταπόκρισης στή σταδιακή θεραπευτική ἀποκατάσταση τῆς «ὑγείας».

Ἡ ἁγιότητα μέ τήν ἔννοια πού περιγράφεται δέν ἀφορᾶ καλογήρους και παπάδες, ἀλλά ὅλους τούς χριστιανούς. Δέν ἔχει σχέση μέ τά χαρίσματα τά προσωπικά, τίς γνώσεις, τίς δυνατότητες, τήν κοινωνική θέση ἤ τόν πλοῦτο τοῦ καθενός. Ἀφορᾶ τούς πάντες καί εἶναι ἐλπίδα γιά ὅλους...

Ἡ συνήθης ἀντίρρηση στήν προτροπή πρός ἕνα σύγχρονο χριστιανό γιά ὑπομονή καί ἀγώνα, εἶναι: *«Ἔ! Δέν εἶμαι καί Ἅγιος!»*. Οἱ χριστιανοί πλέον θεωροῦν τό θέμα ὑπόθεση ξένη. Στίς συνειδήσεις τῶν σημερινῶν χριστιανῶν ἡ ἁγιότητα μοιάζει μέ μιά «ἐργασία» παρελθόντος, αὐτῶν πού εἶναι ζωγραφισμένοι στό τέμπλο καί στούς τοίχους τοῦ ναοῦ!

Μέσα στή σύγχυση τῶν κριτηρίων πού ἐπέφερε ἡ μαζική εἰσροή τοῦ λαοῦ διά τοῦ νηπιοβαπτισμοῦ στήν Ἐκκλησία, ὁ πιστός ἔχασε τήν αἴσθηση τῆς σχέσεως - ἐξαρτήσεως μέ τήν Ἐκκλησία καί αὐτονομήθηκε μένοντας στίς ὅποιες δοξασίες του.

Ἡ ἀνέκαθεν ὑπάρχουσα δυσκολία τοῦ ταυτισμοῦ τοῦ τρόπου ζωῆς τῆς καθημερινότητάς μας μέ ἐκεῖνον πού ὑποδεικνύουν (ὡς τρόπο ζωῆς), οἱ ἐντολές τοῦ Θεοῦ, στά χρόνια πού ζοῦμε, ἔχει πάρει τεράστιες διαστάσεις. Ἡ θρησκευτικότητα ἐκφράζεται πλέον μέ τόσους τρόπους ὅσοι εἶναι καί οἱ ἄνθρωποι! Ἀναλόγως μέ τά προσωπικά μας δεδομένα δηλαδή, πού τά φανταζόμαστε σταθερά καί ἀδιαμφισβήτητα!

Σ᾽ αὐτή τή βάση θρησκεύει, ἀτυχῶς, ἡ πλειονότητα τῶν σημερινῶν χριστιανῶν. Ἀξιολογεῖ τούς ἁγίους (τῶν ὁποίων μνημονεύει καί ἐπαναλαμβάνει τά ὀνόματα ἐξ αἰτίας τῶν τόσων ναῶν τους) ὡς ξένη ὑπόθεσι. Κάτι σάν τούς ἡμίθεους τῆς ἀρχαιότητας. Μιά ὑπόθεση, μέ τήν ὁποία συνήθως σχετίζεται, γιά νά... ζητήση ὑγεία (τό μεγαλύτερο ἀγαθό!), καλή πρόοδο τοῦ σπιτιοῦ καί τῶν παιδιῶν του, γιατί ὄχι καί... λίγα χρήματα γιά τό ἐξοχικό καί τό δεύτερο ἀμάξι! Δηλαδή μιά συναλλακτική καί εἰδωλολατρική σχέση! Οἱ προσφορές (κεριά - πρόσφορα - λάδι - ἀρτοκλασίες - εἰκόνες) ἔπαψαν πλέον νά εἶναι ἔκφραση ἀγάπης καί διάθεσης καί ἔγιναν... «λάδωμα» γιά ἐπίτευξη σκοπῶν!...

Ἁγιότητα, εἶναι ἡ ὁλοκάρδια ἀποδοχή τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ γιά ὅλες τίς φάσεις καί τίς στιγμές τῆς ζωῆς μας. Κάθε περιβάλλον, ἀπό τό οἰκογενειακό μέχρι τό ὅποιο ἐργασιακό καί κοινωνικό, θά εἶναι δοκιμασία τῆς «ἁγιότητάς» μου. Τό «μή φοβεῖσθε, τοῦ γάρ Θεοῦ εἰμί ἐγώ» (Γεν. 50, 19) θά μένει αἰώνιο κριτήριο τῆς ποιότητας τοῦ κάθε χριστιανοῦ.

Ἄν αὐτή ἡ στάση δέν εἶναι δεκτή καί κατανοητή, εἶναι ἀκύρωση τοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ καί ἄρνηση τῆς Ἐκκλησίας. Δέν ἦρθε ὁ Χριστός γιά νά αὐξήσει τίς τόσες θρησκεῖες πού ὑπῆρχαν. Γιά νά καθιερώσει τυπικά καί μοτίβα ἄλλης (μιᾶς ἀκόμη) λατρείας. Ὁ Χριστός ἦρθε στόν κόσμο καί ἔγινε ἄνθρωπος «ἵνα ζωήν ἔχωμεν καί περισσόν ἔχωμεν» (Ἰωάν. κ΄ 10). Δηλαδή, ἤ ὁ Χριστός εἶναι ἡ Ζωή καί ὁ τρόπος πού ὑποδεικνύει εἶναι ζωογόνος καί ζωοποιός, ἤ τί μέ ἐνδιαφέρει μιά ἀκόμη θρησκευτική ἄποψη;!

Ὅλων τῶν ἀνθρώπων οἱ καρδιές θέλουν νά ζήσουν. Οἱ νεαροί μᾶς τό γράφουν ὡς προτροπή καί στούς τοίχους: *«Κάνε κάτι περισσότερο ἀπό τό νά ὑπάρχης καί ΖΗΣΕ»*. Αὐτό ἀκριβῶς ἔφερε ὁ Χριστός γενόμενος ἄνθρωπος· τή δυνατότητα νά κληρονομήσουμε αἰώνια ζωή. Ὁλόκληρο τό κατά Ἰωάννην Εὐαγγέλιο μιλάει γι᾽ αὐτή τή ζωή: «Ὁ τόν λόγον μου ἀκούων καί πιστεύων τῷ πέμψαντί με... μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τήν ζωήν...» (Ἰωάν. ε΄ 24). «Ὁ πιστεύων εἰς τόν υἱόν ἔχει ζωήν αἰώνιον, ὁ δέ ἀπειθῶν οὐκ ὄψεται ζωήν» (Ἰωάν. γ΄ 36).

Δέν ὑπάρχουν δύο ζωές, ἀφοῦ δέν

ὑπάρχουν «δύο Χριστοί». Ὁ Χριστός εἶναι ζωή καί Τόν γνωρίζει κανείς καί Τόν ὑπακούει ἐμπιστευόμενος τόν λόγο Του τώρα, ὥστε νά ἰσχύσει τώρα, ὄχι ὅταν πεθάνει, τό: «μεταβέβηκεν ἐκ τοῦ θανάτου εἰς τήν ζωήν» (Ἰωάν. ε΄ 24).

Ἁγιότητα εἶναι ὁ κόπος πρόσληψης τῆς Ζωῆς... Εἶναι ἡ ἐλευθερία ἀπό τήν αὐταπάτη τῆς ἰδιοτελοῦς ἀγάπης καί ἡ ἔμπονη πρόσληψη τῆς ἀνιδιοτελοῦς ἀγάπης τῆς θυσίας τοῦ Χριστοῦ. Εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ Σταυροῦ, στόν ὁποῖο καί μέ τόν ὁποῖο οἱ χριστιανοί σταυρώνουν τόν «παλαιό ἄνθρωπο» μέ τά πάθη καί τίς ἐπιθυμίες του προκειμένου νά μή «σταυρώνουν» τούς συνανθρώπους τους. Εἶναι ἡ συνειδητοποίηση ὅτι ὁ Χριστός πέθανε «ὑπέρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς» (Ἰωάν. στ΄ 51).

Ἡ πίστη στόν Χριστό καί ἡ συνειδητότητα ὅτι Αὐτός εἶναι ἡ Ζωή, συνεπάγεται τόν κόπο τῆς προσλήψεως τῆς Ζωῆς. Ἡ φιλαυτία ἐμφιλοχωρεῖ καί στήν Θεολογία. Οἱ σημερινοί χριστιανοί γοητευόμενοι ἀπό τά θαυμαστά κατορθώματα συγχρόνων ἱερατικῶν μορφῶν συγχέουν τήν πραγματικότητα τή δική τους μέ ἐκείνη τῶν ἁγίων. Ἔτσι φαντάζονται ὅτι τό νά ὑλοποιήσουν καί αὐτοί τά ἐπιτεύγματα (πραγματικά ἤ φανταστικά ἀτυχῶς γιά κάποιους) τοῦ τέλους τῆς ζωῆς μερικῶν ἀνθρώπων, εἶναι ὑπόθεση ἁπλῶς καλῆς διαθέσεως καί πνευματικῆς συζητήσεως! «Ἐκεῖνο ὅπερ ἐδίδετο εἰς τούς μοναχούς μετά παρέλευσιν δεκαετιῶν πένθους, οἱ σύγχρονοι θέλουν νά λάβουν εἰς σύντομον χρονικόν διάστημα, καί μάλιστα κατά τήν διάρκειαν ὀλίγων ὡρῶν εὐχαρίστου "θεολογικῆς" συζητήσεως» (ἀρχ/του Σωφρονίου, ***Περί Προσευχῆς***, σελ. 216).

Στρέβλωση ἐπίσης εἶναι, μιά σύγχρονη ἀντίληψη ἁγιότητας προερχομένη ἀπό μιά «εἰδωλολατρεία τῆς Εὐχαριστίας» ὅπως ἔλεγε ὁ μακαρίτης π. Ἰωάννης Ρωμανίδης. Πιστεύουν ὅτι ἡ Εὐχαριστία εἶναι «ἔνεσις» ἁγιότητας, παραβλέποντας καί αὐτές ἀκόμη τίς προσευχές τῆς Θ. Λειτουργίας («μή εἰς κρίμα ἤ εἰς κατάκριμα... μή διά τάς ἐμάς ἁμαρτίας κωλύσης τήν χάριν σου...»). Τό ὅτι τό Μυστήριο τελεῖται ex opere operato ὑπό τοῦ Χριστοῦ, καθόλου δέν ἀθωώνει ἀναξίους ἱερεῖς (γιατί ἆραγε νά καθαιροῦνται ἀφοῦ οὕτως ἤ ἄλλως θά τελεσθεῖ το Μυστήριο;) ἤ μέ «κατ' ἐνέργειαν» ἁμαρτίες προσερχομένους στή Μετάληψη χριστιανούς.

Ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ ἀπαιτεῖ «συμβατό» περιεχόμενο καρδιᾶς γιά να μπορέση νά «κατοικήση».

Ἡ ἁγιότητα εἶναι ἡ ἐλπίδα τῶν ἀνθρώπων γιά μιά, ὄχι ἁπλῶς βιολογική ἐπιβίωση, ἀλλά ὄντως Ζωή. Ἁγιότητα εἶναι ὁ κόπος πρόσληψης τῆς Ζωῆς. Οἱ ἀρετές, πού εἶναι ὁ τρόπος πρόσληψης, ξεκινοῦν ἀπό ἕνα «φακόσπυρο» σέ μέγεθος καί φτάνουν στήν τελειότητα τοῦ μεγέθους τῶν ἀρετῶν τῆς Παναγίας.

Ξεκινώντας κανείς τόν κόπο τῆς πρόσκτησης διδάσκεται ἀπό την ἐμπειρία του, ἀντιλαμβάνεται πῶς αὐξάνει ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ, καταλαβαίνει τήν διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας ὅτι εἶναι «ἀτέλεστος ἡ τελειότης» καί πάνω ἀπ' ὅλα ἀγαπᾶ τόν Σταυρό τοῦ Χριστοῦ. Ναί, ἁγιότητα εἶναι κόπος, ὅμως αὐτός πού ὑλοποιεῖ τόν κόπο τῆς ἀγάπης δέν εἶναι ἀφελές θῦμα, ἀλλά πρῶτος αὐτός εἶναι ὁ οὐσιαστικότερος ἀποδέκτης ἀπό τά ὀφέλη πού γεννιοῦνται ἀπό τήν θυσία.

Ὁ Χριστός εὐλογώντας τήν πρόθεσί μας, περιμένει νά ξεκινήσουμε τόν κόπο, τῆς ἀπό μέρους μας προσπαθείας νά ἐλευθερωθοῦμε ἀπό τήν φιλαυτία, μέ τήν βοήθεια τοῦ ἁγιασμοῦ πού φέρνει στίς καρδιές, τό ἅγιο Πνεῦμα, πού Ἐκεῖνος στέλνει. Καί ἡ ἁγιότητα ξεκινᾶ ὡς μιά «ὑπόνοια» ἀγάπης γιά τόν Χριστό χάριν τοῦ Ὁποίου ὁ ἄνθρωπος ἀρχίζει νά ἀγωνίζεται γιά τήν ἀπόκτηση ἀρετῶν καί προκειμένου «νά ἀληθεύει» (Ἐφεσ. δ΄ 15)· καί φθάνει στήν κατάσταση πού περιγράφει ὁ ἅγιος Παῦλος: «Μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τήν ἑνότητα τῆς πίστεως καί τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας τοῦ πληρώματος τοῦ Χριστοῦ» (Ἐφεσ. δ΄ 13).

Ἀρχιμ. Θεοδόσιος Μαρτζοῦχος, Πρέβεζα

ΠΡΟΣΧΩΜΕΝ

Ὁ Χρυσόστομος γιά τό Ναό

Ἕνας λειτουργός θά μᾶς μιλήση. Λειτουργός ἄμωμος καί ἀκέραιος. Δέν βιάστηκε νά μπῆ στήν ἱερωσύνη. Κρυβόταν γιά νά μή γίνη ἱερέας, θεωρώντας τήν ἱερωσύνη *«τέχνη τεχνῶν καί ἐπιστήμη ἐπιστημῶν»*. Δέν ἐπεζήτησε ἀξίωμα. Ὅσοι ἔχουν ***ἀξία***, δέν ἐπιδιώκουν ἀξιώματα. Καί ὁ Χρυσόστομος δέν εἶχε ἁπλῶς ἀξία. Ἦταν κορυφαία ἀξία. Δέν κυνήγησε τή λειτουργία. Ἡ λειτουργία τόν κυνήγησε καί τόν περιέβαλε μέ τή χάρι της. Σέ ἡλικία σαράντα (40) ἐτῶν ἔγινε πρεσβύτερος στήν Ἀντιόχεια, ὅταν ἄλλοι τότε, πολύ δέ περισσότερο σήμερα, εἶναι **σπουδαρχίδες**. Νεαροί, ἄψητοι στόν ἀγῶνα τῆς κοινωνίας καί τῆς Ἐκκλησίας, σπεύδουν νά χειροτονηθοῦν, ἱκανοποιώντας ὄχι **πόθο ἱερό**, ἀλλά πάθος ἐγωιστικό.

● Λειτουργός ὁ Χρυσόστομος. Δέν ζήλεψε δόξα. Ζήλεψε θυσία καί μαρτύριο. Στεκόταν στό θυσιαστήριο ὡς ἐπίγειος ἄγγελος καί γνώριζε, ὅτι τά ὡραιότερα **ἄμφια** τῆς ἱερωσύνης εἶναι τά κόκκινα, τά **αἱματοβαμμένα**.

● Λειτουργός ὁ Χρυσόστομος. Ἡ λειτουργία του ἦταν **προσευχή**, ὄχι **ἐπίδειξις**. Ἦταν προσευχή καί **συμπροσευχή**. Ἦταν **συμψαλμωδία**. Οὐράνια συνοδεία. Ἁπλοποίησε τή λειτουργία. Συνέταξε τή λειτουργία, πού τελοῦμε μέχρι σήμερα. Στόλισε τή λειτουργία του μέ ὑπέροχες **εὐχές**. Δυστυχῶς, οἱ περισσότεροι λειτουργοί σήμερα, ἐπίσκοποι καί πρεσβύτεροι, δέν τόν σεβόμαστε. Οἱ πολλοί δέν λένε τίς εὐχές. Λένε ξεκάρφωτες ἐκφωνήσεις.

● Συνέταξε μικρούς λειτουργικούς **ὕμνους**, γιά νά τούς λέη ὅλος ὁ λαός. Οἱ πολλοί τούς ἄφησαν νά γίνουν κτῆμα ἐπιπολαίων **ψαλτάδων**, πού φτάνουν σέ ὕψη οἱ κορῶνες τοῦ ψαλσίματός τους!

● Φοροῦσε ἄμφια ἁπλᾶ, φτειαγμένα ἀπό λινό ὕφασμα. Σήμερα τά ἄμφια εἶναι τόσο βαρύτιμα, ὥστε νά κοστίζουν μιά ὁλόκληρη περιουσία! Καυτηριάζει ὁ ἱερός Πατήρ τήν πολυτέλεια στούς ναούς καί στή λειτουργία, αὐτός πού ἦταν ὁ ἁπλοῦς καί σπουδαῖος στήν ἁπλότητα Χρυσόστομος. Ἐπαναλαμβάνει πολλές φορές: ***«Οὐχί χρυσῶν σκευῶν, ἀλλά χρυσῶν ψυχῶν δεῖται ὁ Θεός»*** (Ε.Π.Ε. 11,64).

Κάθε χωριό κι ἕνας ναός.

Δέν ἦταν ὑπέρ τῶν πολλῶν ναῶν καί ἐξωκκλησίων ὁ ἱερός Χρυσόστομος. Κάθε οἰκογένεια, ἔλεγε, ἔχει ἕνα σπίτι. Τό ἕνα σπίτι εἶναι ἀναγκαῖο. Ἡ δεύτερη καί ἡ τρίτη κατοικία εἶναι πλεονεξία καί κάποτε ἁμαρτία μεγάλη, ἀφοῦ ἄλλοι δέν ἔχουν «ποῦ τήν κεφαλήν κλίνῃ». Ἔτσι καί καθε χωριό πρέπει νά ἔχει τόν ἁγιασμένο χῶρο τῆς συνάξεως. Ἕνα ναό. Δέν χρειάζονται πολλοί ναοί, καί μάλιστα γιά νά ἱκανοποιηθοῦν ἐγωιστικά **τάματα**. Ὁ Χριστός δέν εἶπε γιά τούς δικαίους, τούς ἐκ δεξιῶν του: «Μοῦ φτειάξατε περικαλεῖς ναούς! Μοῦ χτίσατε ξωκκλήσια πού μοῦ τά κάνατε τάματα»! Ὄχι! Ἄλλο εἶπε: «Ἐπείνασα καί οὐκ ἐδώκατέ μοι φαγεῖν...» (Ματθ. κε΄ 35).

● Τό ἕνα ἄκρο: νά φτειάχνουμε ναούς καί ξωκκλησία πού δέν χρειάζονται. Τό ἄλλο ἄκρο: νά μή φροντίζουμε γιά τόν ἕνα ναό τῆς ἐνορίας. *«Παρακαλῶ καί ἀντιβολῶ καί χάριν αἰτῶ, μᾶλλον δέ νόμον τίθημι, ὥστε μηδένα ὀφθῆναι ἔρημον ἐκκλησίας χωρίον ἔχοντα. Εὐχαί ἐκεῖ διηνεκεῖς διά σέ, ὕμνοι καί συνάξεις διά σέ,*

προσφορά καθ' ἑκάστην Κυριακήν. Βασιλεία ἐστί τοῦ Χριστοῦ τῆς ἐκκλησίας ἡ οἰκοδομή» (Ε.Π.Ε. 15,528). Μετάφρασις: Παρακαλῶ καί ἱκετεύω καί χάριζητῶ, ἤ καλύτερα, νόμον ὁρίζω: Νά μήν ὑπάρχη τόπος χωρίς ἐκκλησία. Στήν ἐκκλησία γίνονται γιά σένα συνεχεῖς προσευχές, ὕμνοι ἀναπέμπονται, συνάξεις τελοῦνται, προσφορά κάθε Κυριακή. Ἀνάκτορο Χριστοῦ κάθε ναός. Τόπος μέ ναό μοιάζει μέ τόν παράδεισο τοῦ Θεοῦ. Ἐκεῖ δέν ἀκούγονται κραυγές, δέν ὑπάρχει θόρυβος, δέν ὑφίστανται διενέξεις καί ἐχθροί, δέν ὑπάρχουν αἱρέσεις. Ὅλοι εἶναι φίλοι, ἀφοῦ πιστεύουν στά ἴδια δόγματα.

Ἁπλός, ὄχι πολυτελής.

● Ἀναγκαῖο θεωρεῖ τό Ναό γιά κάθε ἐκκλησιαστική κοινότητα. Καί προτείνει νά ἀνεγείρωνται ναοί. Μά οἱ ναοί, κατά τόν Χρυσόστομο, κτίζονται μέ τρεῖς ἀναγκαιότητες καί μέ μία ἀπαγόρευσι. Πρέπει νά εἶναι **στερεοί**. Νά εἶναι στό **μέγεθος** ἀνάλογοι μέ τόν ἀριθμό τῶν πιστῶν. Νά εἶναι **εὐπρεπεῖς** καί καθαροί. Ἀπαγορεύεται ἡ ὁποιαδήποτε **πολυτέλεια**. Δέν μποροῦμε, ἔλεγε, νά προκαλοῦμε τό λαό φτειάχνοντας μεγαλοπρεπῆ κτήρια καί στολίζοντάς τα μέ χρυσᾶ καί ἀργυρᾶ ἀντικείμενα: *«Μή νομίζωμεν ἀρκεῖν ἡμῖν εἰς σωτηρίαν, εἰ χήρας καί ὀρφανούς ἀποδύσαντες, ποτήριον χρυσοῦν καί λιθοκόλλητον προσενέγκοιμεν τῇ τραπέζῃ... Οὐ γάρ **χρυσοχοεῖον**, οὐδέ **ἀργυροκοπεῖόν** ἐστιν ἡ ἐκκλησία, ἀλλά **πανήγυρις ἀγγέλων**. Οὐκ ἦν ἡ τράπεζα ἐξ ἀργύρου τότε ἐκείνη (τοῦ Μυστικοῦ Δείπνου), οὐδέ τό ποτήριον χρυσοῦν, ἐξ οὗ ἔδωκε τοῖς μαθηταῖς ὁ Χριστός τό αἷμα τό ἑαυτοῦ, ἀλλά τίμια ἦν πάντα ἐκεῖνα καί φρικτά, ἐπειδή Πνεύματος ἔγεμεν»* (Ε.Π.Ε. 11,62). Μετάφρασις: Ἄς μή νομίζουμε, ὅτι ἀρκεῖ γιά τή σωτηρία μας, νά προσφέρουμε χρυσό ἅγιο ποτήριο, στολισμένο μέ πολύτιμους λίθους, ἐνῶ ἐγκαταλείπουμε φτωχούς, χῆρες καί ὀρφανά. Ἡ ἐκκλησία δέν εἶναι χρυσοχοεῖο οὔτε ἀργυροκοπεῖο, ἀλλ' εἶναι πανηγύρι ἀγγέλων. Τότε, πού ὁ Χριστός ἔδωσε τό Αἷμα Του, δέν ἦταν ἀργυρῆ ἡ τράπεζα οὔτε χρυσό τό ποτήριο. Ἦταν φρικτά καί τίμια τά τελούμενα, ἐπειδή ἦταν γεμᾶτα ἀπό Πνεῦμα Ἅγιο.

Ἔμψυχος, μέ ἐλεημοσύνη.

Κανένας Ναός δεν θά μείνη εἰς αἰῶνας αἰώνων. Γιά ὅλους ἰσχύει τό «δέν θά μείνη λίθος ἐπί λίθον» (Ματθ. κδ΄ 2). Ἕνας ναός ὅμως εἶναι ἀθάνατος. Καί αὐτόν ὀφείλουμε νά περιποιούμαστε. Εἶναι ὁ **ἔμψυχος ναός**. Εἶναι ὁ **ἀδελφός** μας, πού πρέπει νά τόν στολίσουμε μέ τά λουλούδια τῆς **ἐλεημοσύνης**. Θλίβεται ὁ Θεός τοῦ οὐρανοῦ καί Πατήρ τῶν οἰκτιρμῶν, ὅταν βλέπη τεράστιους λιθόκτιστους καί μαρμαρόκτιστους Ναούς, ἐπαργυρωμένους καί ἐπίχρυσους, καί ἀπό τήν ἄλλη μεριά ἔμψυχους ναούς νά γκρεμίζωνται καθημερινά· ὅταν βλέπη φτωχούς νά ὑποφέρουν, παιδιά νά πεθαίνουν ἀπό τήν πεῖνα, βρέφη νά δολοφονοῦνται καθημερινά μέ τίς ἐκτρώσεις. *«Τί ὄφελος, ὅταν ἡ τράπεζα αὐτῷ γέμῃ χρυσῶν ποτηρίων, Αὐτός δέ λιμῷ διαφθείρηται; **Ποτήριον χρυσοῦν ποιεῖς, καί ποτήριον ψυχροῦ ὕδατος οὐ δίδως;** Χρυσόπαστα ἐπιβλήματα κατασκευάζεις τῇ τραπέζῃ, Αὐτῷ δέ οὐδέ τήν ἀναγκαίαν παρέχεις σκέπην;* (Ε.Π.Ε. 11,64-66). Μετάφρασις: Ποιό τό κέρδος, ὅταν στήν ἁγία τράπεζά Του ὑπάρχουν χρυσά ποτήρια, καί Ἐκεῖνος πεθαίνη ἀπό τήν πεῖνα; Φτιάχνεις χρυσό Ποτήριο, καί ἕνα ποτήρι δροσεροῦ νεροῦ δέν προσφέρεις; Κατασκευάζεις χρυσοστολισμένα τραπεζομάντηλα γιά τήν τράπεζά Του, ἐνῶ στόν Ἴδιον δέν δίνεις οὔτε τά ἀναγκαῖα ἐνδύματα, (δηλαδή, στούς φτωχούς ἀδελφούς Του);

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ἐξαχρείωσις

Ρωμ. γ΄ 11-13

Ἄδικοι-ἄφρονες-ἀσεβεῖς (στ. 11)

Τέ ἀπόλυτο βαθμό χρησιμοποιεῖται τό «δίκαιος» (ἅγιος) γιά τό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, ὅπως ἀπό τή γυναῖκα τοῦ Πιλάτου: «Μηδέν σοι καί τῷ δικαίῳ ἐκείνῳ» (Ματθ. κζ΄ 19) καί ἀπό τό ρωμαῖο ἑκατόνταρχο: «Ὄντως ὁ ἄνθρωπος οὗτος δίκαιος ἦν» (Λουκ. κγ΄ 47). Καί ἀκριβῶς, ἐπειδή μόνο ὁ Χριστός εἶναι δίκαιος, γι᾽ αὐτό εἶναι καί ἡ μόνη πηγή καί ἐλπίδα δικαιώσεως κάθε μή δικαίου, ἄρα κάθε ἁμαρτωλοῦ.

● Ὁ ἄνθρωπος ὁ *«συνιῶν».* Μέ τόν σώφρονα θά μποροῦσε νά ἀποδώσουμε τό «συνιῶν». Ἄν τό δίκαιος ἔχη σχέσι μέ τήν καρδιά, μέ τήν ἠθική, μέ τή διαφθορά τῆς καρδιᾶς, τό «συνιῶν» ἔχει σχέσι μέ τή διάνοια. Ἔχει καθαρό τό νοῦ του. Δέν ἔχει σκοτισθῆ. Ἄς μή λησμονοῦμε, ὅτι «*τῆς διαφθορᾶς τοῦ νοῦ προηγεῖται ἡ διαφθορά τῆς καρδίας*». Προτοῦ ὁ ἄνθρωπος ἐκτραπῆ σέ ἀσύνετες σκέψεις, σέ πλάνες, σέ αἱρέσεις, σέ διαστροφή τῆς ἀλήθειας, συνήθως ἔχει ἐκτραπῆ ἠθικά.

«Ὁ φαῦλα πράσσων μισεῖ τό φῶς καί οὐκ ἔρχεται πρός τό φῶς» (Ἰωάν. γ΄ 20). Δέν φωτίζεται ἀπό τό φῶς τοῦ Θεοῦ ἡ διάνοια τοῦ ἀνθρώπου ἐκείνου, πού ζῆ φαῦλα καί σκοτεινά. Γι᾽ αὐτό καί εἶναι ἀσύνετος, ὄχι μόνο πρακτικά, ἀλλά καί θεωρητικά.

● Ὁ ἄνθρωπος *«ὁ μή ἐκζητῶν τόν Θεόν»* (στ. 11). Μέ τή φράσι αὐτή χαρακτηρίζεται κυρίως ὁ ἄνθρωπος, πού εἶναι κολλημένος στή γῆ καί δέν ἔχει πνευματικές ἀνατάσεις καί ἀναβάσεις. Τελικά, δηλαδή, ὁ ἄνθρωπος εἶχε καταστῆ καί ἠθικά καί διανοητικά καί πνευματικά ἀδύνατος. Δέν μποροῦσε νά διεκδικήση μόνος του ἐκεῖνο, πού τοῦ ἔλειπε καί τό εἶχε πρώτη ἀνάγκη: τή σωτηρία.

Ἐκτροπή καί ἐξαχρείωσις (στ. 12)

Ἐξακολουθεῖ ὁ Παῦλος νά εἶναι ἀπόλυτος, χρησιμοποιώντας τό *«πάντες».* Ἄν δέν ἦσαν «πάντες» ἀλλοτριωμένοι τῆς ζωῆς τοῦ Θεοῦ καί ὑπόδουλοι τῆς ἁμαρτίας καί τοῦ θανάτου, δέν θά ἐρχόταν ὁ Ἕνας καί Μοναδικός Ἀναμάρτητος, ὁ «καταβάς» ἀπό τόν οὐρανό, γιά νά χαρίση τή λύτρωσι. Τό «πάντες» δέν παρουσιάζει μόνο ἀδύνατη τήν ἐξ ἀνθρώπων σωτηρία, ἀλλά καί προβάλλει τήν καθολικότητα τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ σωτηρίας. Ἀφοῦ «πάντες», ὅλοι, εἶχαν, ἔτσι ἤ ἀλλιῶς, ἐκτραπῆ, ἄρα ὅλοι ἔχουν ἀνάγκη σωτηρίας καί ἄρα γιά ὅλους σαρκώθηκε καί σταυρώθηκε καί ἀναστήθηκε ὁ μόνος Ἀναμάρτητος Κύριος. Λέγει, λοιπόν, στόν ἑπόμενο στίχο ὁ Παῦλος, παραθέτοντας τή συνέχεια τοῦ ψαλμικοῦ λόγου: *«Πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρειώθησαν· οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός»* (στ. 12).

Ὅλοι *«ἐξέκλιναν».* Ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὁδός. Πολλές φορές παρουσιάζεται ὡς ὁδός καί ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ καί ἡ ζωή τῆς ἀρετῆς. Ὁ Χριστός λέγεται «ἡ Ὁδός», οἱ δέ πρῶτοι χριστιανοί ὠνομάζονταν «οἱ ἐν τῇ Ὁδῷ». Ἔχουν βρῆ τήν ὁδό, τό δρόμο τῆς ζωῆς. Βαδίζουν σταθερῶς καί ἀκλινῶς τήν ὁδό τοῦ Κυρίου. Μέσα στό σκοτάδι τοῦ ἀρχαίου κόσμου οἱ ἄνθρωποι χάσανε τό δρόμο. *«Πάντες ἐξέκλιναν»* (στ. 12).

Εἶναι τραγικό νά χάση ἕνας ὁδοιπόρος τό δρόμο του. Βασικό γιά ἕναν ὁδοιπόρο δέν εἶναι νά ἔχη τήν κατάλληλη ἐνδυμασία, τά κα-

τάλληλα ὑποδήματα, τίς ἀναγκαῖες τροφές, τό νερό, πού τοῦ χρειάζονται. Ὅλα αὐτά εἶναι δευτερεύοντα ἐν συγκρίσει μέ τό ἕνα, τό πρῶτο, τό βασικώτερο, τό ἀπόλυτα ἀναγκαῖο: Νά ἔχη βρῆ τό δρόμο. Ἂν χάση τό δρόμο, χάνει τόν προσανατολισμό του. Τραγικός ἀναζητητής στό λαβύρινθο τῆς ζωῆς. Ὁ δρόμος, ἀπό τόν ὁποῖο ὅλοι εἶχαν ἐκκλίνει, δέν ἦταν τόσο ὁ θρησκευτικός, ὅσο ὁ ἠθικός. Παραστράτησαν ὅλοι. Καί ὅποιος βγαίνει ἀπό τό δρόμο του, γκρεμοτσακίζεται. Γι᾽ αὐτό ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ καλεῖ κάθε πιστό νά ἐκκλίνη ὄχι ἀπό τό δρόμο τῆς ἠθικῆς, ἀλλά ἀπό τό κακό. Ὁδός εἶναι καί ἡ κακία. Εὐρύχωρος, ἀλλά πού ὁδηγεῖ στήν ἀπώλεια (Ματθ. ζ΄ 13). Χρειάζεται μεταβολή καί ἐκτροπή. Ἡ μετάνοια εἶναι ἁγία ἐκτροπή. «Ἔκκλινον ἀπό κακοῦ καί ποίησον ἀγαθόν» (Α΄ Πέτρ. γ΄ 11).

Ἀποτέλεσμα τοῦ ξεστρατήματος ἀπό τήν ὁδό τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ ἐξαχρείωσις. *«Ἅμα ἠχρειώθησαν· οὐκ ἔστι ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός»* (στ. 12). Ἀχρεῖος δέν εἶναι μόνο ὁ ἄχρηστος, ἀλλά καί ὁ ξευτελισμένος, ὁ τιποτένιος. Μᾶς ἔκανε κουρέλι ἡ ἁμαρτία. Διαμάντι ὁ ἄνθρωπος, πεσμένο μέσα στή βρωμιά. Ὁ ἴδιος ὁ Ψαλμωδός σέ ἄλλο ψαλμό ἐμφανίζει τήν ἀνθρωπίνη ἐξαχρείωσι σάν ἀποκτήνωσι: «Ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὤν, οὐ συνῆκε· παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσι τοῖς ἀνοήτοις καί ὡμοιώθη αὐτοῖς» (Ψαλμ. μη΄12).

Πλάστηκε μέ πορεία πρός τά πάνω, πρός τό «καθ᾽ ὁμοίωσιν». Καί κατάντησε σέ πορεία πρός τά κάτω, πρός τήν ἀποκτήνωσι. Ἤ μᾶλλον, ἔφθασε σέ σημεῖο χειρότερο καί ἀπό τά ζῶα. Τά ζῶα δέν πράττουν παρά τή φύσι τους. Ὁ ἄνθρωπος κατάντησε σέ παρά φύσιν καταστάσεις. Ξευτελισμός τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητας. Ἀντί γιά χρηστότητα, ἀγριότητα. Ἀντί γιά ἀγαθωσύνη, κακότητα.

Ἐξαχρειωμένος καί χαμένος ὁ ἄνθρωπος. Αὐτό σημαίνει τό «ἀπολωλώς», πού χρησιμοποιεῖ ὁ Χριστός.

Γλῶσσα, πού στάζει δηλητήριο (στ. 13)

Καί γίνεται πιό συγκεκριμένος ὁ Παῦλος στήν παρουσίασι τῆς ἐξαχρειώσεως. Μιλάει γιά τή γλῶσσα. Πηγή πολλῶν κακῶν ἡ γλῶσσα, ὅπως ἰδίως τήν παρουσιάζει ὁ ἀδελφόθεος Ἰάκωβος στό 3ο κεφάλαιο τῆς Ἐπιστολῆς του. Ἄλλωστε ἀπό τή γλῶσσα ἐκσφενδονίσθηκε γιά πρώτη φορά τό δηλητήριο, πού ἔπληξε τόν ἄνθρωπο, πού δηλητηρίασε τίς σχέσεις του μέ τό Θεό, πού στή συνέχεια μετατράπηκε σέ φαρμάκι θανατηφόρο. Ὅποιος μέ τή γλῶσσα δέν ἁμαρτάνει, αὐτός εἶναι τέλειος ἄνθρωπος, λέγει ὁ Ἰάκωβος (Ἰακ. γ΄ 2). Πόσα κακά γίνονται μέ τή γλῶσσα! Ἀπαριθμεῖ μερικά ὁ ἀπόστολος Παῦλος στή συνέχεια: *«Τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν, ἰός ἀσπίδων ὑπό τά χείλη αὐτῶν· ὧν τό στόμα ἀρᾶς καί πικρίας γέμει»* (στ. 13-14). Ἡ περικοπή εἶναι ἀπό ἄλλο ψαλμό τοῦ Δαβίδ (ε΄ 10).

- Ὁ λάρυγγας, ἡ γλῶσσα τάφος ἀνοικτός. *«Τάφος ἀνεῳγμένος»* (στ. 13). Ἕτοιμος ὁ τάφος νά καταπιῆ τόν ἄλλο, ἀφοῦ τόν σκοτώση ἠθικά καί τόν θάψη κοινωνικά. Νεκροθάφτες ὑπολήψεων εἶναι οἱ ὑβριστές, οἱ συκοφάντες, οἱ αἰσχρολόγοι, οἱ ψευδολόγοι, οἱ ψευδομάρτυρες. Ἐγκλήματα πολλά γίνονται μέ τή γλῶσσα. *«Ἡ γλῶσσα κόκκαλα δέν ἔχει καί κόκκαλα τσακίζει».*
- Ἡ γλῶσσα γεμάτη δόλο. *«Ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν»* (στ. 13). Ἄλλα λέγει, καί ἄλλα σκέπτεται. Ἄλλα λέγει, καί ἄλλα ἐννοεῖ. Ἄλλα λέγει, καί ἄλλα πράττει. Γλῶσσα ὑποκριτική, πονηρή. Κολακεύει, γιά νά κτυπήση στή συνέχεια. Ἐπαινεῖ, γιά νά καταστρέψη ὕστερα.
- Ἡ γλῶσσα γεμάτη δηλητήριο. *«Ἰός ἀσπίδων ὑπό τά χείλη αὐτῶν»* (στ. 13). Ἡ ἀσπίς εἶναι φίδι φαρμακερό. Τόσο φαρμακερή εἶναι καί ἡ γλῶσσα μερικῶν ἀνθρώπων. Ἰοβόλος. Χύνει δηλητήριο καί θανατώνει τήν ἀλήθεια. Χύνει δηλητήριο καί θανατώνει τό δίκαιο. Χύνει δηλητήριο καί θανατώνει τόν ἀθῶο. Χύνει δηλητήριο καί θανατώνει λαό ὁλόκληρο. Δέν ὑπάρχει μόνο ἡ ἀτομική δηλητηριώδης γλῶσσα· ὑπάρχει καί ἡ ὁμαδική γλῶσσα, ἡ διπλωματική γλῶσσα, ἡ προπαγάνδα τῆς ψευτιᾶς, ἡ διεθνής ὑποκρισία, πού φονεύει λαούς ὁλόκληρους.

Δ.Γ.Α.

Ἐλεύθεροι ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΙ

Χριστοκεντρικό τό σύστημα

Μέ τήν κίνησι τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ, πού ὀνομάζουμε Χριστούγεννα, ἄνοιξε ὁ δρόμος, ἡ νέα ὁδός. Γιά νά θαυμάσουμε τήν ὁδό τοῦ Κυρίου, ἄς βάλουμε μπροστά ἀπό τή λέξι «ὁδός» μερικές προθέσεις. Τότε θά δοῦμε, ὅτι:

● Ἡ κίνησίς Του πού σαρκώθηκε εἶναι ἔξ-οδος καί εἴσ-οδος. Ἔξοδος: Ὁ Ἴδιος μίλησε γι' αὐτήν: «Ἐκ τοῦ Πατρός ἐξῆλθον» (Ἰωάν. ιστ' 28). Στήν Παλ. Διαθήκη ὁ λαός τοῦ Ἰσραήλ ἔκανε τή μεγάλη ἔξοδο ἀπό τήν Αἴγυπτο γιά τή γῆ τῆς ἐπαγγελίας. Τελικά δέν ἔφτασε. Μέ τά Χριστούγεννα, ὁ Θεός κάνει τήν ἔξοδο γιά νά φέρη τό λαό στήν οὐράνια ἐπαγγελία. Ἔξοδος: Κίνησις τοῦ Θεοῦ πρός τούς ἀνθρώπους. Ὁ οὐρανός περιπολεῖ τή γῆ.

● Ἡ ἔξοδος σημαίνει καί εἴσοδος. Ὁ Ἴδιος εἰσέρχεται μέσα στή σκηνή, στήν εἰδική σκηνή, στό σῶμα. «Ἐσκήνωσεν...». Ὁ Ἴδιος εἰσέρχεται ἀνάμεσα στούς ἀνθρώπους καί τούς διδάσκει καί τούς γιατρεύει. Ὁ Ἴδιος κάνει εἴσοδο στόν πόνο τοῦ Σταυροῦ. Ὁ Ἴδιος πραγματοποιεῖ εἴσοδο μέ τήν Ἀνάληψι στόν Οὐρανό: «Πρόδρομος ὑπέρ ἡμῶν εἰσῆλθεν Ἰησοῦς εἰς τούς οὐρανούς, ἀρχιερεύς γενόμενος εἰς τούς αἰῶνας» (Ἑβρ στ' 20).

Ἡ δική Του ἔξοδος ἀπό τόν Οὐρανό σημαίνει τή δική μας εἴσοδο στή βασιλεία.

● Ἄν στή λέξι «ὁδός» βάλουμε μπροστά τό κατά, τότε Χριστούγεννα σημαίνουν κάθοδος. Κατεβαίνει Ἐκεῖνος μέ τή σκάλα τῆς ἀγάπης. Ἀπό τό ἕνα χέρι Τόν κρατοῦν οἱ ἄγγελοι, ἀπό τό ἄλλο ἡ ταπείνωσις. Καί ἄν γιά τόν Χριστό Χριστούγεννα σημαίνουν κάθοδος, γιά μᾶς σημαίνουν ἄνοδος. Κατῆλθε, γιά νά μᾶς ἀνεβάση στήν ἀνθρώπινη ἀληθινή ἐλευθερία, ἀπό τόν ὑλιστικό τρόπο στήν ἁγιότητα. Μόνος Του κατέβηκε. Ὅταν ἀνέβηκε ὅμως, δέν ἦταν μόνος. Ὅλοι μαζί Του. *«Συνήγειρεν ἡμᾶς καί συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις»* (Ἐφεσ. β' 6).

● Ἄν στή λέξι «ὁδός» βάλουμε μπροστά τό παρά καί τό διά, τότε γιά μέν τόν Χριστό Χριστούγεννα σημαίνουν πάροδος, γιά μᾶς σημαίνουν δίοδος. Δέν ἦρθε ἀπό τό γνωστό δρόμο, πού γεννιοῦνται οἱ ἄνθρωποι. Ἦρθε ἀπό τήν πάροδο, πού λέγεται Μυστήριο. Ἕνα κορίτσι τῆς Ναζαρέτ γεννάει ὄχι μέ τήν ἀναγκαιότητα τῆς σπορᾶς, ἀλλά μέ τό μυστήριο τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. *«Τό ἐν αὐτῇ γεννηθέν ἐκ Πνεύματός ἐστιν Ἁγίου»* (Ματθ. β' 20). Δίοδος γιά μᾶς. «Διέλθωμεν ἕως Βηθλεέμ καί ἴδωμεν...» (Λουκ. β' 15), λένε οἱ Ποιμένες. Τά Χριστούγεννα εἶναι ἡ δίοδός μας γιά τή σωτηρία. Τά διόδια τῶν Χριστουγέννων εἶναι ἡ ταπείνωσις καί ἡ πίστις.

● Ἄν στή λέξι «ὁδός» βάλουμε μπροστά τό περί καί τό σύν, τότε τά Χριστούγεννα γιά τόν Χριστό εἶναι ἡ περίοδος, καί γιά μᾶς εἶναι ἡ σύνοδος. Ὅλη ἡ ἐποχή τῆς Καινῆς Διαθήκης εἶναι ἡ περίοδος τῶν Χριστουγέννων. *«Σήμερον γεννᾶται ἐκ Παρθένου»*. Καί μετά τά Χριστούγεννα ἔχουμε τή σύνοδο τῶν δύο φύσεων. Ἑνώνονται ἡ θεία καί ἡ ἀνθρώπινη φύσις. Σύνοδος ἀγγέλων καί ἀνθρώπων. Κατεβαίνουν ἄγγελοι καί εὐφραίνονται μέ τούς ἀνθρώπους. Σύνοδος ὅλων τῶν ἁγίων τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης.

● Χριστούγεννα! Νέα κίνησις. Δέν κινεῖται ὁ ἥλιος γύρω ἀπό τή γῆ. Κινεῖται ἡ γῆ, ὁ κόσμος ὅλος, γύρω ἀπό τόν Χριστό, τόν Ἥλιο τῆς δικαιοσύνης. Στή φύσι ἔχουμε ἡλιοκεντρικό σύστημα. Στή ζωή ἔχουμε Χριστοκεντρικό σύστημα.

—Καί ὅμως κινεῖται! Καί ὅμως ἐνανθρώπησε! Καί ὅμως περπάτησε στή γῆ. Καί ὅμως ὑπάρχουν πιστοί, πού κινοῦνται γύρω ἀπό τόν Χριστό.

—Χριστούγεννα! Κίνησις γύρω ἀπό τόν Χριστό. Κίνησις οὐράνιας δόξας.

Ἐκκλησία καί Ἔθνος

Ἐκκλησία καί Ἔθνος. Ἐκκλησία καί Γένος. Μᾶλλον οἱ δύο αὐτοί συνδυασμοί ταιριάζουν στή συνοχή καί τή συνύπαρξι τῶν δύο θεσμῶν στόν τόπο μας. **Ἐκκλησία** καί **κράτος**! Εἶναι συνδυασμός, πού κρατικοποιεῖ τήν Ἐκκλησία ἤ ἱεροποιεῖ τό κράτος.

● Στήν Πατρίδα μας ὑπάρχει καί ἡ Ἐκκλησία. Δέν εἶναι κράτος ἐν κράτει. Εἶναι ἡ **καρδιά** τοῦ σώματος. Χωρίς καρδιά τό σῶμα δέν λειτουργεῖ. Χωρίς τήν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ ὑπάρχει κράτος, ἀλλ' ὄχι Ἑλληνικό κράτος. Ἡ Ἐκκλησία χωρίς τήν Ἑλλάδα θά ζήση. Θά πορεύεται πρός τά ἔθνη (Πράξ. κη′ 28). Ἡ Ἑλλάδα χωρίς τήν Ἐκκλησία δέν θά ζήση.

● Δέν ἔχει ἀνάγκη ἡ Ἐκκλησία ἀπό τά **δεκανίκια** τοῦ Κράτους. Κάποτε ἡ δέσμευσίς της ἀπό τό Κράτος τήν βλάπτει. Τό Κράτος ὅμως ὀφείλει **σεβασμό** πρός τήν Ἐκκλησία. Καί ὅταν λέμε Ἐκκλησία, ἐννοοῦμε τόν Ἰησοῦ Χριστό καί τό εὐαγγέλιό Του. Ἐννοοῦμε τό σῶμα τοῦ Χριστοῦ, ὅλους τούς πιστούς Ὀρθοδόξους, πού δέχονται καί προσδέχονται τή Βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

● Ἡ Ἐκκλησία δέν ὀφείλει τήν ὑπόστασί της στό Κράτος. Τό ἔχει ἀποδείξει εἴκοσι αἰῶνες. Ἔζησε ὄχι δεμένη στήν κρατική ἐξουσία, ἀλλά **διωγμένη** ἀπό τόν ἑκάστοτε Καίσαρα.

● Τό Ἑλληνικό ὅμως ἔθνος ὀφείλει τήν ὑπόστασί του στήν Ἐκκλησία. Καί κατά τοῦτο ἡ Ἐκκλησία δέν ἐπιτρέπει στόν ὁποιονδήποτε περαστικό ἀπό τόν κυβερνητικό θῶκο νά ξερριζώνη ἀσύστολα θεσμούς καί δεσμούς ἱερούς, πού παραγγέλλει τό θέλημα τοῦ Θεοῦ. Εἶναι πολύ μικροί ὅσοι νομίζουν, ὅτι θά ξεθεμελιώσουν τίς αἰώνιες ἀλήθειες καί θά γκρεμίσουν τό βράχο τῶν αἰώνων τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, τοῦ Χριστιανισμοῦ.

● Γιά τό Ἑλληνικό κράτος εἶναι τιμή νά ἀρχίζη τό **Σύνταγμά** του μέ τήν εὐλογία τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. Ἀλλοίμονο ἄν νομίζουν, ὅτι τούς χρωστάει ὁ Θεός εὐεργεσία Του, ἐπειδή θά Τόν ἐχουν προμετωπίδα στό Σύνταγμα!

● Ἀλλ' οἱ πιστοί χριστιανοί δέν θά θέλαμε τήν προμετωπίδα *«Εἰς τό ὄνομα τῆς Ἁγίας Τριάδος»* σέ ἕνα Σύνταγμα, ὅπου νομιμοποιοῦνται ὅλα τά ἐξαμβλώματα τῆς ἀνηθικότητας καί ἐκπαραθυρώνεται ἡ ἑλληνορθόδοξη ἀγωγή τῶν παιδιῶν καί τῶν νέων. Ἕνα τέτοιο Σύνταγμα, πού στό ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἱδρύεται οὐσιαστικά ἕνα... **ἄθεο κράτος**, μοιάζει μέ συνταγή γιατροῦ, πού ἔχει μέ τό «cum Deo», ἀλλά προσφέρει... δηλητήρια!

● Ἂς μήν ἐπιζητῆ ὁ ἄθεος πρωθυπουργός συμφωνία μέ τήν Ἐκκλησία. Καί ἂς μή σπεύδη ὁ Ἀρχιεπίσκοπος νά εὐχαριστῆ τόν ἄθεο συνομιλητή του!

● Ἡ Ἐκκλησία βλέπει τήν Ἑλλάδα ὡς τόν εὐλογημένο χῶρο. Καί φυσικά ὅσοι διάκονοι τοῦ Εὐαγγελίου, **ἱερεῖς**, σπέρνουν τήν Ἀλήθεια, ἀγωνίζονται γιά τή φιλάνθρωπία καί τήν ἀγάπη καί καλοῦν τό λαό στήν ἀρετή καί τήν εὐσέβεια, αὐτοί εἶναι «ἄξιοι τοῦ μισθοῦ αὐτῶν» (Λουκ. ι′ 17). Ὁ ἀπόστολος Παῦλος γιά τόν ἑαυτό του δέν ἤθελε τίποτε, ἀλλά γιά τούς ἐργάτες γενικῶς τῆς Ἐκκλησίας λέγει: «Εἰ ἡμεῖς ὑμῖν τά πνευματικά ἐσπείραμεν, μέγα εἰ τά σαρκικά θερίσομεν;» (Α′ Κορ. θ′ 11).

● Ἀκούγεται, ἄλλοτε ὑπόκωφα, ἄλλοτε ἀναιδέστατα, ὅτι θά κοπῆ ἡ **μισθοδοσία τοῦ Κλήρου**. Λησμονοῦν, ὅτι οἱ περισσότεροι κληρικοί εἶναι τίμιοι πολύτεκνοι οἰκογενειάρχες, καί ὅτι ὁ κόπος τους εἶναι χωρίς «ὀκτάωρα» καί «ὡράρια»;

Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἄν ὁ ἄθεος πρωθυπουργός καί ἡ συμμοριακή παρέα του θά καταδικάσουν τόν κλῆρο τῆς Ἐκκλησίας, ἡ Πατρίδα θά θρηνήση. Αὐτός πού θεσμοθέτησε **οὐδέτερο γένος** στό ἀνθρώπινο πρόσωπο, αὐτός θέλει συνταγματικά νά κάνη «οὐδέτερη» πνευμα-

τικά καί τή χώρα μας. Μόνο, πού ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ δέν ὑπάρχει **οὐδετερότητα**: «Ὁ μή ὢν μεθ' ἡμῶν, καθ' ἡμῶν ἐστιν» (Ματθ. ιβ' 30).

Ὁ Δημητριάδος γιά τό Σύνταγμα

Σύμφωνα μέ τό Σύνταγμα καί τόν Καταστατικό Χάρτη, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος εἶναι Αὐτοκέφαλη, διοικεῖται ἀπό τήν Ἱ. Σύνοδο, ἔχει ἐπικεφαλῆς τόν Ἰησοῦ Χριστό, καί ὁ ἑκάστοτε Ἀρχιεπίσκοπος εἶναι Πρόεδρος τῆς Ἱ. Συνόδου.

Μέ τό ἰσχύον καθεστώς κατοχυρώνεται ἡ ἰσχύς τῶν Πατριαρχικῶν Τόμων τοῦ 1851 καί τοῦ 1928, κατοχυρώνεται ἡ ὕπαρξη τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἡ δημοκρατική της λειτουργία, ὁ σεβασμός τῶν ἐκκλησιαστικῶν καθεστώτων καί ἡ ἀναντικατάστατη σχέση της μέ τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο.

Κάθε λέξη τοῦ Συντάγματος, πού ἀφορᾶ στήν Ὀρθοδοξία, εἶναι λέξη μέ τεράστιο ἱστορικό καί πολιτισμικό βάρος...

... Τό κοινό ἀνακοινωθέν Πρωθυπουργοῦ καί Ἀρχιεπισκόπου δέν συνάδει μέ τίς ἀρχές καί τήν ἱστορική ἐμπειρία, ἐνῶ ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νά ὁδηγήσει σέ ἀκόμη μεγαλύτερη ὑποδούλωση τῆς Ἐκκλησίας στό κράτος...

Εἶναι ἀλήθεια, ὅτι χωρίς οἰκονομική αὐτοτέλεια, δέν μπορεῖ νά ὑπάρξει μιά ἀνεξάρτητη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος. Ὅμως, ὡς Ἕλληνες, προτιμοῦμε ὡς ἐγγυητή αὐτῆς τῆς οἰκονομικῆς ἀνεξαρτησίας μας, τό Ἑλληνικό Κράτος.

Ἡ πρόταση, πού περιγράφει τό κοινό ἀνακοινωθέν, θά ὁδηγήσει τήν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος στόν ὀλισθηρό δρόμο νά ἀναζητᾶ ἐναγωνίως καί διαρκῶς τήν ἀποκόμιση κερδῶν, εἴτε μέσῳ ἑταιρειῶν, εἴτε μέσῳ χορηγειῶν/ἐπιχορηγήσεων ἀπό ὁποιονδήποτε πού ἔχει τά χρήματα, ὥστε νά μισθοδοτεῖ τούς κληρικούς Της καί νά καλύπτει τίς ὑλικές ἀνάγκες Της.

Ἐπί πλέον ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νά συντείνει στή μεταφορά πόρων ἀπό τό κοινωνικό καί φιλανθρωπικό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, στήν κάλυψη ἀναγκῶν μισθοδοσίας τοῦ ἐφημεριακοῦ κλήρου!

Τό ἀνακοινωθέν Πρωθυπουργοῦ - Ἀρχιεπισκόπου συνιστᾶ τή μεγαλύτερη καί βιαιότερη ἀλλαγή ἐργασιακῶν σχέσεων στήν ἱστορία τοῦ Ἑλληνικοῦ κράτους. Χωρίς καμμιά γνώση τῶν ἴδιων των ἄμεσα ἐνδιαφερομένων, ἀποφασίστηκε, μέσα σέ λίγες ὧρες, ἡ μαζική ἀπόλυσή τους ἀπό τό δημόσιο, ἐνῶ τό μελλοντικό καθεστώς ἐργασιακῆς τους ἀπασχόλησης εἶναι σκοτεινό καί ἀβέβαιο, μέ τήν ἀπώλεια ἐπίσης ἐργασιακῶν καί συνταξιοδοτικῶν δικαιωμάτων νά προβάλει ὡς ἕνα πολύ πιθανό σενάριο.

Ὅσοι χαίρονται γιά τό γεγονός αὐτό ἤ ὅσοι σκέφτονται ὅτι ἄδειασαν 10.000 θέσεις τοῦ Δημοσίου, ἄς σκεφτοῦν, πώς ὅ,τι ἔγινε μιά φορά, μπορεῖ νά γίνη καί δεύτερη. Π.χ., ΝΠΔΔ εἶναι καί οἱ Δῆμοι, καί τά Πανεπιστήμια. Τώρα πού βρέθηκε ἡ διαδικασία καί ὁ τρόπος, τί θά σταματήσει αὔριο μιά κυβέρνηση νά ἐπαναλάβει τό ἴδιο μοτίβο, ἀπομονώνοντας μιά κατηγορία ἐργαζομένων τοῦ Δημοσίου καί ὁδηγώντας την μαζικά σέ ἕνα νέο ἐργασιακό καθεστώς;

10.000 οἰκογένειες, 10.000 Ἕλληνες πού ἔχουν ἀφιερώσει τή ζωή τους στήν

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ
Κωδικός 01-1323
ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Ἰδιοκτήτης: Σύλλογος «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής»
Ὑπεύθυνος ἐκδόσεως: Ἀγγελ. Μπότζιου
Χριστοκοπίδου 12 –105 54 – Ἀθήνα
www.ioannisvaptistis.gr
Τηλέφωνα: 2103212713 & 2109765440
e-mail: info@ioannisvaptistis.gr
Ὑπεύθυνος Τυπογραφείου:
Κωνστ. Σανιδᾶς, Ἰωαννίνων 6 - Μοσχᾶτο
Ἐτησία συνδρομή:
Ἐσωτερικοῦ **10 €**. Κύπρου **20 €**.
Ἐξωτερ.: Εὐρώπης **20 €**. Ἀμερικῆς: **δολ. 25.**
Καναδᾶ καί Αὐστραλίας: **δολλάρια 30.**
Ἐπιταγές καί ἐπιστολές:
Περιοδικό «Βαπτιστής»
Χριστοκοπίδου 12, 105 54, Ἀθήνα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ «ΒΑΠΤΙΣΤΟΥ» 2018

Κύρια ἄρθρα

Υἱοθεσία καί κληρονομία, σελ. 1. Εὐχαριστία, σελ. 17. Κράτος καί κοινωνία, σελ. 33. Ἀπαρχή τῶν κεκοιμημένων, σελ. 49. Ἡ ἐπίθεσις τῆς ἀγάπης, σελ. 65. Ἡμέρα ἀνταποδόσεως, σελ. 81. Ἰσότητα-Ἀδελφότητα, σελ. 97. Παναγία, ἄγραφη, γραπτή! σελ. 113. Σκληρός ὁ ἀμετανόητος, σελ. 129. Ὁ λόγος τῆς Γραφῆς, σελ. 145. Ἀπερίγραπτο μεγαλεῖο, σελ. 161. Ἡ νέα συγγένεια, σελ. 177.

Ἑορτολογικά-Ἐπίκαιρα

Ἑβδομάδα τοῦ Πάθους: Κουστωδία καί συνοδεία! σελ. 36. Ἀναστάσιμοι παλμοί: Πόθος καί πάθος, σελ. 69 - Μετά τήν Ἀνάστασι: Θάνατος σημαίνει ζωή, σελ. 70.

Γνωριμία μέ τόν Παῦλο

Ρωμ. β′ 1-4: Μακροθυμεῖ, ἀλλ' ἕως πότε; σελ. 10. Ρωμ. β′ 5-7: Τί διαλέγουμε; σελ. 26. Ρωμ. β′ 9-11: Μέτρο κρίσεως, σελ. 42. Ρωμ. β′ 12-16: Θά σωθοῦν μή χριστιανοί; σελ. 58. Ρωμ. β′ 17-21: Καύχησις γιά τό ὄνομα! σελ. 74. Ρωμ. β′ 24: Ἀσυνέπεια λόγων - πράξεων, σελ. 90. Ρωμ. β′ 25-26: Περιτομή τύπος, ὄχι οὐσία, σελ. 106. Ρωμ. β′ 27-29: Ὄχι πρός τό θεαθῆναι, σελ. 122. Ρωμ. γ′ 1-8: Ὁ Θεός ἀληθινός, ὁ ἄνθρωπος ψεύστης, σελ. 138. Ρωμ. γ′ 5-7: Δέν εἶναι ἄδικος ὁ Θεός, σελ. 154. Ρωμ. γ′ 9-12: Ὅλοι ἁμαρτωλοί, σελ. 170. Ρωμ. γ′ 11-13: Ἐξαχρείωσις, σελ. 186.

Πρόσχωμεν

Ἀρχιμανδρῖτες καριέρας! σελ. 8. Παράδοσις, σελ. 24. Τό Ἕνα Ἅγιο Ποτήριο καί τά πολλά, σελ. 40. Χαρμόσυνη ἡ Μεγάλη Ἑβδομάδα, σελ. 56. Γιά τή δόξα τοῦ Χριστοῦ, σελ. 72. Σιγή καί περισυλλογή, σελ. 88. Σωστή συμμετοχή στή θ. Λειτουργία, σελ. 104. Ξεκάρφωτα ἤ κρυμμένα! σελ. 120. Ξεκάρφωτα ἤ κρυμμένα! -2, σελ. 136. Συνάξεις οἰκοδομῆς, σελ. 152. Τυπικό, ὄχι τυπικῶς, σελ 168. Ὁ Χρυσόστομος γιά τό Ναό, σελ. 184.

Πατερικά

Ὁ Χρυσόστομος γιά τό Ναό καί τά σκεύη του, σελ. 73.

Οἰκογενειακά

Ἀπορίες μαθητῶν, σελ. 5. Ἡ εὐθύνη τῆς γυναίκας, σελ. 165.

Ἐκκλησιαστικά

Ἐκλογή - Διαλογή - Ἐπιλογή, σελ. 37. Μονοπάτι ὑπερκόσμιου παραμυθιοῦ! σελ. 71.

διακονία τοῦ λαοῦ μας, δέν εἶναι δυνατόν νά τυγχάνουν τέτοιας ἀπαξιωτικῆς μεταχείρισης...

Τό αἴσθημα εὐθύνης καί ἡ ἀγωνία μας γιά τό μέλλον τῆ Ἐκκλησίας καί τοῦ τόπου, δέν μᾶς ἐπιτρέπει νά παραμείνουμε ἀπαθεῖς ἐνώπιον τῶν σοβαρῶν αὐτῶν ἐξελίξεων καί ἐπικίνδυνων ἀνατροπῶν.

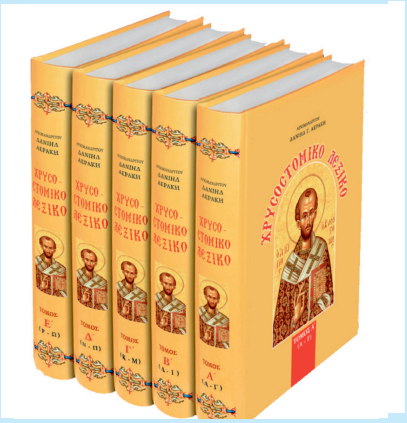

Προσφορά

Πνευματικό δῶρο γιά τά Χριστούγεννα.

- Τό Χρυσοστομικό λεξικό (5 πολυτελεῖς τόμοι) προσφέρεται στούς ἀναγνῶστες τοῦ περιοδικοῦ στή μοναδική τιμή τῶν **56 εὐρώ** (συμπεριλαμβάνονται καί τά ἔξοδα τῆς ἀντικαταβολῆς) ἀπό τήν ἀρχική τιμή τῶν 100 εὐρώ (χωρίς ἔξοδα ἀποστολῆς).
- Πληροφορίες καί παραγγελίες στά τηλέφωνα: 2103212713 καί 2109765440.

Πνευματικά

Πῶς ἐξομολογεῖται κάποιος; σελ. 21. «Ὑπάρχει ζωή πρίν ἀπό τό θάνατο;»: Ἡ ἀνοησία τῆς ζωῆς χωρίς τήν Ἀνάσταση, σελ. 150. Τί εἶναι ἡ ἁγιότητα; σελ. 181.

Λειτουργικά

Ὑπόμνημα λειτουργικό ἐπισκόπου Διονυσίου Ψαριανοῦ (†) σελ. 116.

Διάφορα

Σημεῖα: Μπροστά σέ καταλυτικά στοιχεῖα τῆς φύσης! σελ. 134.

Ἐκδημίες

Ἐπίσκοπος ἱεραπόστολος: † Ἰγνάτιος Πενταπόλεως, σελ. 14. Ἀναχώρησε γιά τόν οὐρανό: † Ὄλγα Γκέκα - Μουζακίτη, σελ. 23. Ἕνας σεμνός ἐπίσκοπος † Βασίλειος Εὐρίπου, σελ. 29. Σύγχρονη Φοίβη † Εὐγενία Σαζακλή, σελ. 101. Τῆς πολυτεκνίας ἁγία φίλη: † Μαρία Χατζηθανάση, σελ. 142. Μαέστρος ὁμολογητής: † Δημήτριος Κανάρης, σελ. 149.

Ἐλεύθεροι σχολιασμοί

Γονεῖς καί οἰκογένεια - Ἀμετανόητοι ἐγκληματίες - Τελευταῖες στιγμές - Υἱός ἱερομάρτυρος - Ἡ Ἑλλάδα πεθαίνει! σελ. 12-16. — Ἡ λέξις ΜΕΤΑΝΟΙΑ - Γιατί ὄχι καί συλλαλητήρια; - Μακεδονία καί Ἑλλάδα - Ἐπίδομα ἡρωισμοῦ! σελ. 29-32. — Μονάκριβη κι ἀτίμητη - Ὕβρις τοῦ λαοῦ - «Δέν εἶναι γιά τά σίδερα» - Ὅ,τι παραλάβαμε, ὄχι ὅ,τι φανταζόμαστε! - Θεατρική βλασφημία, σελ. 45-48. — Ἡ Ἀγάπη στή Μεγ. Ἑβδομάδα - Σκληρό νά "κλωτσᾶς" τόν Ἀναμάρτητο! - Μάνα πνίγεται θηλάζουσα! - Μή θίγετε τούς ὁμοφυλοφίλους. Εἶναι... ρατσισμός - Τό ΣτΕ γιά τά Θρησκευτικά, σελ. 61-64. — Ἀρραβώνας ἡ Ἀνάληψις - Καί σύ, τέκνον Κύπρος; - «Ἀφήστε με νά ζήσω!» - Σεβάσμιος Γέροντας μέ τό πιό ὡραῖο χάρισμα! - Τό παιδί τί φταίει; - Ποιός θά βάλη φρένο; σελ. 77-80. — Ἀδαμάντινη ψυχή - Τή μία παιδοκτόνο σημαδέψαμε! - «Λειτουργοῦμε γιά νά φωτογραφηθοῦμε!» - Νέο δῶρο στούς ὁμοφυλοφίλους! - Νά γεμίση ὁ κόσμος ἐγκληματίες; σελ. 93-96. — Τραγούδι ἡ ἀγάπη - Ζήτω ὁ δολοφόνος! - Χοιρώδης περηφάνεια! σελ. 109-112. — Ζωντανή ἡ Παναγία - Στήν Ἀνάστασι ἐπιτάφιος; - Ἡ δικτατορία τῆς ἰδιαιτερότητας - Σέ νεκροταφεῖο χοροί; - Σέ σένα πού λές "θά κάνω δύο"! σελ. 125-128. — Ἀνοχή, ἀντοχή, παροχή - Πιό φρίκη ἀπό τό Μάτι! - Στήν ἀναμπουμπούλα τῆς πυρκαγιᾶς! - Σεβασμός στούς νεκρούς, σελ. 141-144. — Ἀδιάλυτος ὁ γάμος - Ἡ φρικτότερη βλασφημία - Ἡ πληθυσμιακή μας συρρίκνωσις - Ἑνότητα, ὄχι σχίσματα, σελ. 157-160. Ἡ βιτρίνα τῆς Ἐκκλησίας - Πρόβλημα οἱ δικαιοδοσίες - Πανηγύρια σέ ναρκοπέδιο; - Φτώχεια καί πολλά παιδιά - Ὅσιους μόνο, ὄχι καί μάρτυρες; σελ. 173-176. — Χριστοκεντρικό τό σύστημα - Ἐκκλησία καί Ἔθνος - Ὁ Δημητριάδος γιά τή μονομερῆ συμφωνία! σελ. 188-191.

"Οσοι μποροῦν, ἄς στείλουν τά 10 εὐρώ καί γιά τό 2019

Οἱ φίλοι ἀναγνῶστες ἄς στείλουν τή συνδρομή (10 εὐρώ) καί γιά τό ἔτος **2019**.

- Στό λογαριασμό: ***0026.0236.39.0100353548 EUROBANK. IBAN: GR 7902602360000390100353548***
- Στό λογαριασμό: ***123002002008865 ALPHA BANK. IBAN: GR 120140 1230 1230 0200 2008 865***
- Ταχυδρομικά στή διεύθυνσι: ***«Βαπτιστής», Χριστοκοπίδου 12, 10554, Ἀθήνα.***
- Τοῦ ἐξωτερικοῦ τό ἔμβασμα στό ὄνομα ***«Βαπτιστής»*** (χωρίς τή λέξι Περιοδικό).

Τηλ.: **2103212713** - **2103212107**.

ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ
ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

Ἐπισκεφθῆτε τό Βιβλιοπωλεῖο μας

Ἐθν. Ἀντιστάσεως (Βασ. Ὄλγας) 103
172 36 Ἅγιος Δημήτριος (Μπραχάμι)
Τηλ. ***2109765440***
www.agiosbooks.gr
e-mail: agiosbooks@gmail.com

Θά βρῆτε *βιβλία*:

- Τήν ΑΓ. ΓΡΑΦΗ
- Λειτουργικά καί Ἑρμηνευτικά
- Ἀπολογητικά καί Ἀντιαιρετικά
- Διηγήματα καί Νεανικά-Παιδικά
- Βυζαντ. Μουσικῆς καί Λογοτεχνικά
- Κηρυκτικά-Κατηχητικά Βοηθήματα
- Ὅλα τά βιβλία τοῦ π. Δανιήλ Ἀεράκη

Ἐκκλησιαστικά εἴδη:

- Εἰκόνες ξύλινες καί σέ χαρτί.